

Slekt og Data

2 Medlemsblad
for
1994 DIS-Norge

Av innholdet :

Presentasjon av styret :

Vi presenterer det nye styret med bilde og en kort beskrivelse av de enkeltes interesser og bakgrunn.

Vurdering og test av slektsprogram:

I denne artikkelen presenterer vi et utkast til en mal for vurdering av programvare til bruk i genealogisk forskning og presentasjon.

Ny kilde ?

Sjur Madsen forteller om en opplevelse han hadde i ferien sist sommer da han besøkte en prestegård og ble vist kallsboken.

Macintosh:

Den første av hele TRE artikler om Macintosh i dette nr. Hva er forskjell mellom en PC og en Mac og hvorfor mange foretrekker en Macintosh fremfor en PC. Inneholder også noen generelle synspunkter på det å velge en datamaskin som er av generell interesse.

Tre gode grunner for å bruke Macintosh i slektsforskning:

Dette er en annen artikkel om Mac. Arne Venstad skriver her litt personlig om hvorfor han valgte Mac. Videre en kort oversikt over en del genealogisk programvare som er tilgjengelig for Mac.

Den elektroniske bok:

Waula forteller her om hvordan man går frem for å lage en bygdebok ved hjelp av sideombrekkingssystemet PageMaker, fra utkast til ferdig fotosats.

Databehandling
i
Slektsforskning

DiS

Slekt og Data

Medlemsblad for DIS-Norge

Nr. 2 /1994, Årgang Nr. 5

ISSN 0803-0510

Redaksjon:

Alf Christophersen

4909 Songe

Bjørn Nilsen

Bladets adresse:

Postboks 146 Manglerud, 0612 Oslo

Opplag: 2200

Abonnement for bibliotek og liknende institusjoner kan tegnes for kr. 75,- pr. år.

Annonse-

priser: 1 gang 4 ganger

1/4 side kr. 350,- kr. 1100,-

1/2 side kr. 600,- kr. 1900,-

1/1 side kr. 1000,- kr. 3200,-

Vedlegg, pris etter avtale.

Betalingstillegg for original-arbeid

Annonser kan tegnes ved henvendelse til

DIS-Norge

Trykk:

Ås-Trykk, 1430 ÅS

DIS-Norge

Postboks 146 Manglerud

0612 OSLO

Tlf. 22 26 66 77

Styrets medlemmer:

Leder: Sjur Madsen

Postboks 47, 1430 Ås

Tlf. 64 94 13 44 (p.), Tlf. 64 94 20 65 (a.)

Fax: 64 94 25 63

Kasserer: Rune Bratfoss

Gaupeveien 20, 1914 Ytre Enebakk

tlf. 64 92 49 18 (p.), Tlf. 22 26 70 40 (a.)

Fax: 22 27 56 38

Sekretær: Grethe Flood

Nordtvetvn. 5, 0952 Oslo

Tlf. 22 16 49 46 (p.), Tlf. 22 66 77 48 (a.)

Medlemsregister: Bjørn Nilsen

Grenseveien 79E, 0663 Oslo

Tlf. 22 65 79 79 (p.)

PR- og kontaktansvarlig lokallag:

Jan M. Keus

Fagertunvn. 149, 1342 Jar

Tlf. 67 14 84 75 (p.), Tlf. 22 44 02 28 (a.)

Kari Larsen

Kirkebyenga 14, 1487 Tøyenhaugen

Tlf. 67 07 52 85 (p.)

Varamedlemmer:

Torleif Haugødegård

Parkvn. 16, 2300 Hamar

Tlf. 62 52 42 44 (p.), Tlf. 22 07 35 00 (a.)

Fax: 22 65 55 51

Turid E. Bjerke

Postboks 60, 1315 Nesøya

Tlf. 66 84 70 97 (p.), Fax: 66 84 70 97

Runar Oudmayer

Skaugenvn. 5B, 1800 Askim

Tlf. 69 88 12 39 (p.)

Slektsforum BBS (SLEKT)

Telefon 35 99 09 91 (Åpen for alle)

Telefon 35 99 09 92 (Kun DIS-medlemmer)

Systemoperatør: Gunnar Aabøe

Medoperatør: Bjørn Nilsen

Oversikt over andre BBS'er som tilbyr

Slekt-konferansen:

Oslo: Thunderball Cave (CAVE)

Lillehammer: Odin BBS (ODIN)

Sandefjord: Dasan Databank (DASAN)

Stavanger: Norway BBS ()

Trondheim: PC's Nest BBS (NEST)

Bodø: Midnight Sun BBS (MIDNIGHT)

Danmark: Danish Key Board BBS ()

Via Usenet Netnews: no.slekt

Euronet Information System

Takk for meg

Som nå fratrådd formann vil jeg gjerne gjennom Slekt og Data få sende en takk og hilsen til DIS-Norge og foreningens mange medlemmer.

Fra en start med 22 medlemmer i januar 1990 har foreningen utviklet seg til en levende, landsomfattende og kontaktskapende forening av betydelig verdi for dens ca. 1.300 medlemmer. For det utviste samarbeid og vennskap på alle plan, sender jeg min beste takk, med en spesiell takk til Alf Christophersen som har vært aktiv for foreningen fra den aller første begynnelse og ydet meg personlig uvurdelig hjelp i databehandling.

Jeg må også takke varmt for det innrammede Hedersbevis og det tilhørende tinnfat med inngraving som jeg ble tildelt ved min fratreden på foreningens 4. årsmøte 12. mars 1994 på Norsk Folkemuseum.

Mitt ønske er at foreningen alltid skal sette seg høye kvalitative mål for sin virksomhet – slektsforskning krever full forståelse for etikk, nøyaktighet og redelighet ved bruk av kilder.

Det nye styret under ledelse av Sjur Madsen ønskes hell og lykke med den videre landsomfattende utvikling av DIS-Norge.

Min appell til medlemmene: Slutt opp om DIS-Norge og søk å videreutvikle et godt slektsforskermiljø innenfor de nåværende og kommende lokalavdelinger.

Med vennlig hilsen

Wilhelm Færden

Formannen har ordet

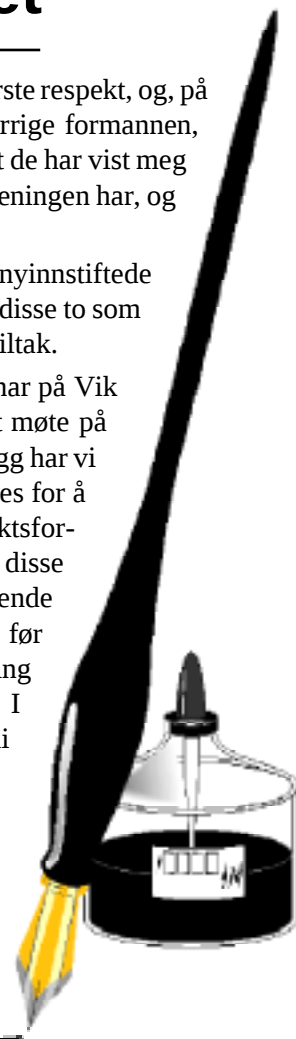
Så har foreningen fått en ny formann, nummer to i rekken. Det er med den største respekt, og, på vegne av oss alle, med stor takknemlighet jeg tar fatt på det arbeid som den forrige formannen, Wilhelm Færden og hans styre, har lagt grunnlaget til. Jeg takker alle for den tillit de har vist meg ved å velge meg som formann, og lover å gjøre mitt beste for å fremme de mål foreningen har, og videreføre det utmerkede arbeid som allerede er påbegynt.

På siste årsmøte ble både Wilhelm Færden og Alf Christophersen tildelt det nyinnstiftede *Hedersbevis* for sin enestående innsats for foreningen, samt det faktum at det var disse to som tok initiativet til å starte vår forening. Jeg gratulerer og takker for det utmerkede tiltak.

Det skjer mye i DIS-Norge for tiden. I februar avviklet vi et weekend-seminar på Vik Ungdomsskole, Grimstad, i mars hadde vi årsmøte og i april hadde vi et åpent møte på Maihaugen. Foreningen har nå fått eget kontor og dermed også ny adresse. I tillegg har vi også fått egen telefon. Vi arbeider med å finne ut hvordan denne best kan utnyttes for å kunne gi våre medlemmer hjelp og assistanse. Arbeidet med å vurdere og teste slektsforskerprogram er startet opp i foreningens regi og vil etter min mening bidra til at disse programmene som vi er så avhengig av, vil bli bedre. Det er imidlertid et omfattende arbeid som skal gjøres, for de aller fleste av oss på fritiden, så det vil ta noe tid før resultatene vil foreligge. Den 19. mai inviteres det til stiftelsesmøte for lokalavdeling i Oslo/Akershus, 26. mai i Trondheim og kun to dager senere, 28. mai, i Molde. I månedsskifte september/oktober forsøker vi å starte noe som forhåpentligvis skal bli en årlig begivenhet, Slektsforskerdagene. En meget effektiv komite har på svært kort tid greid å sette sammen et program slik at invitasjonen står her i bladet. Prisen for å delta en hel weekend synes også overkommelig for de fleste, så jeg håper mange kommer, mange også med ektefelle/samboer. Inntil da,

God sommer !

Vennlig hilsen
Sjur Madsen

Redaktørens spalte

Velkommen til nok et nr av Slegt og Data.

I dette nr har vi fått med noe stoff om Macintosh. Som den ene av forfatterene skriver, vil man ha med noe stoff om det man selv er opptatt av, så må man bidra med stoff! Kanskje noe å tenke på for deg også? Redaktøren og hans medhjelpere vet ikke alt om alt, så kan hende må du selv skrive noe om akkurat det du brenner mest for. Kan hende bruker du noen programmer til din slektsforskning som vi andre ikke vet at vi kan bruke? Hjelpemidler til å lage kart, lagre arbeidsnotiser og lignende. Ta frem tastaturet og tast i vei!

Av annet aktuelt stoff som jeg håper du vil ha stor glede av, er Waulas artikkel om hvordan man gikk frem for å fremstille de nye Rennesøy-bøkene av stor interesse. For øvrig er Pagemaker programmet som vi bruker til å lage dette tidskriftet med.

Vi får til stadighet nye medlemmer som du vil se av s. 23 og som du vil se av nest siste side oppdager fler og fler av våre medlemmer at de har tilgang til elektronisk post så man

kan kommunisere med andre over hele verden!

Jeg fikk et brev en dag fra en Mac-bruker som ber om svar på om han kan få tilgang til Slektsforum fra en Mac. Jeg må dessverre si at da jeg ikke har noen Mac med modem tilgjengelig, så kan jeg ikke svare på dette, men hvis vedkommende prøver selv, så vil han/hun jo selv få svar. Lykkes du, så si i fra, f.eks. legg inn et innlegg om at du nå leser/skriver i Slektskonferansen fra en Mac via modem.

For øvrig vil jeg minne deg om at både forening og blad har fått ny adresse, nemlig **DIS-Norge, pb. 146 Manglerud, 0612 Oslo!** Vår adresse på Ås er foreldet, og vi setter pris på at du noterer deg den nye og bruker den!

Alf Christophersen

**Deadline
nr. 3/94**

22. juli 1994

Står du fast??

Ikke noe er vel verre enn å sitte foran PC'en med pannebrasken i skjermen fordi man ikke kommer videre. Du leser og leser, skjønner ordene i manualen, men ikke betydningen eller sammenhengen. Det er til å bli helt matt av, og den dyrebare tiden bare tikker ubønnhørlig avgårde.

Tenk om du da, i din dypeste frustrasjon, kunne ta en telefon og få løst opp floken? Ville ikke det vært herlig å få litt hjelp og bli løftet et stykke videre? All begynnelse er vanskelig og dess mer man vet, dess lettere blir det å lære mer.

Som medlem har du fått **MEDLEMSMATRIKKELEN**. Det oppfordres til å bruke denne aktivt! Finn et medlem som bruker samme slektsprogram som deg og våg en telefon! Det beste ville være å få kontakt med en i nærheten, da kunne man opprette «øyekontakt» og slippe tellerskrittene! Kanskje en gruppe på 3-4 kunne komme sammen med jevne mellomrom og utveksle erfaringer? I **MEDLEMSMATRIKKELEN** har du muligheten til å «spore» opp like-sinnede. **GJØR DET !!**

GOD JAKT !!

Turid E Bjerke

Presentasjon av styret:

Sjur Madsen

Jeg er 49 år gammel, autorisert regnskapsfører, bosatt i Ås hvor jeg også driver et regnskapskontor sammen med min kone. Har drevet med slektsforskning i ca. 20

år, men kom systematisk i gang først for 5-6 år siden. Har registrert ca. 2300 personer av mine 3 sønners slekt i Family Edge. Disse vil om kort tid bli flyttet til TMG. Var sist sommer medansvarlig for et slektsstevne med over 650 deltagere. Har drevet med PC i over 10 år og vært med i DIS-Norge fra starten.

Bjørn Nilsen

45 år, avdelingsingeniør i Televerket. Drevet slektsforskning i 7-8 år. PC som hobby har jeg hatt enda lenger. En veldig fin kombinasjon, selv om de er svært forskjellige. EDB er på

mange måter et heseblesende område for den som ønsker å være oppdatert om utviklingen. Slektsforskning blir rene rekreasjonen oppe i dette; kildene ligger der, tilnærmet uforanderlige. Det er en av grunnene til at jeg ikke tar det så tungt at tillitsvervet i DIS-Norge tar mye av den tida jeg kunne ha brukt til å forske i slekta!

Grethe Flood

Jeg er 35 år og utdannet cand.philol. med historie hovedfag ved Universitetet i Oslo. Jeg har tidligere arbeidet ved Riksarkivet (RA). I august 1992 begynte jeg som

arkivkonsulent i Oslo byarkiv. I byarkivet har jeg særlig ansvar for å vurdere arkivmessige krav til EDB-baserte systemer for projeksjon, lagring og overføring av informasjon. Jeg er også arkivfaglig kontakt ut mot helsesektoren i Oslo kommune.

Det var på RA interessen for slektsforskning ble vekket, og det var også slektsforskningen som førte meg inn i DIS-Norge. Jeg sitter nå som sekretær på fjerde året i styret i DIS-Norge, og jeg deltar også i styrets arbeid med møter og konferanser om EDB og slektsforskning. Siden jeg har jobbet en del år i arkivbransjen, håper jeg dessuten å kunne bistå medlemmene med informasjon om kildemateriale som de kan ha direkte nytte av i slektsforskningen.

Rune Bratfoss:

Jeg er 36 år gammel, bosatt i Ytre Enebakk, daglig leder for et vaktmester/vedlikeholdsfirma i Oslo.

Ivrig slektsforsker i 5 år, arbeidsoppgaver i styret vil være rent administrativt og økonomisk.

Jan M. Keus

Jeg er 56 år gammel og slektsforsker siden 50-tallet.

For tiden er jeg styrets lokallag- og Nederland-kontakt.

Er opptatt av genealogisk kontakt Norge-Nederland og har fast bytteabonnement med diverse genealogiske publikasjoner i Nederland.

Har selv brukt det svenske slektsforskningsprogrammet Holger siden 1990.

Jeg støtter ellers helhjertet opp om tanken om "fadderskap" hvor DIS-Norges medlemmer i nærmiljø går sammen om å hjelpe hverandre med informasjon og veiledning om dataprogrammer og annet.

Kari Larsen

Cand.real m/informatikkhovedfag. Jeg har jobbet med data siden 1964. Er nå på Huseby kompetansesenter for synshemmede, der jeg bl.a. prøver ut, tilpasser og

anbefaler programvare og datautstyr for blinde og svaksynte. Har mann, 3 utflyttede døtre og ett barnebarn.

Hobby bl.a. skigåing (gode skimuligheter i Hakadal) og Nittedal bygdekor, samt slektsforskning. Har ca. 5000 personer i DISGEN.

Turid Evelyn Bjerke:

Jeg er 55 år og har holdt på med slektsforskning siden 1972. Jeg begynte med en seks-generasjoners anetavle for våre to barn og mitt "system" var en ringperm der si-

denummereringen korresponderte med numrene på anetavlen. Så begynte jeg å undersøke etterslekten til alle våre stamforeldre, og har pr. dato over 2300 personer "i boks" registrert i Disgen.

Torleif Haugødegård:

Jeg er 68-er, gift og har to sønner og bor i OL-byen Hamar.

Jobber i Vegdirektoratet, Oslo, med utvikling av EDB-baserte vedlikeholdssystemer for asfaltlegging på riks- og fylkesvegnettet.

Har interessert meg for slektsgransking i 20 år, de siste seks ved bruk av PC. Har registrert ca. 900 personer av egen slekt, først i ROOTS III og nå i TMG.

Meldte meg inn i DIS ganske tidlig, ca. tre år siden, og har hatt større og større glede av dette, særlig etter at jeg fikk dreis på BBS-bruk med offline-reader.

Runar Oudmayer var dessverre ikke tilstede.

Slektsprogram for Windows?

Som redaktøren gjer merksam på i nr. 3 av “Slekt og data”, kan det vesle databaseprogrammet “Kartotek” eller “Cardfile” som er innebygt i Windows, godt brukast i slektsgranskinga. Har ein ikkje store personalhistoriske ambisjonar og ønske om forseggjorte utskrifter av anetavler osv., kan ein ved hjelp av dette programmet lage personlister som “Kartotek” sorterer alfabetisk eller etter nummer. Dessverre har kvart “kartotek kort” svært avgrensa plass til utfyllande opplysningar om kvar enkelt person.

Ein annan utveg for Windows-brukarar er å nytte sorteringsfunksjonen i tekstbehandlingsprogram som t.d. Word for Windows. Også her kan ein lage personlister som blir sorterte alfabetisk eller etter nummer, og plassen til opplysningar om kvar person er nær sagt uavgrensa.

Ingen av desse kan likevel erstatte eit godt slektsgranskingsprogram – og eg har to spørsmål til redaktøren:

Mange av oss Windows-brukarar trivst dårleg i skumringslandet DOS. Kjenner redaktøren – eller andre – til om slektsprogram for Windows kan ventast med det første?

DIS-Norge skal vere nøytral når det gjeld val av maskin- og programvare, og det er nok fornuftig. Men som datainteressert slektsgranskar saknar eg ein forbrukartest av dei programma som finst på marknaden. Det skulle vel ikkje krenkje nøytraliteten om DIS-Norge fekk arrangert ein slik test ved hjelp av ein nøytral instans. Noko anna er om foreininga vår har ressursar til dette. Kunne vi evt. samarbeide med eitt av dei norske databladene? Vil gjerne høyre kva redaktøren meiner.

Beste helsing
Odd Sørås
6030 Langevåg

Red. kommentar:

1. Når det gjelder slektsforskningsprogram for Windows, er det allerede et par norske på markedet. Begge programmer er tilgjengelig som demoversjon på Slekts-Forum.

2. Når det gjelder uttesting av programvare, så er et par i styret i gang med å planlegge en slik test. En mal for en slik test publiseres i etterfølgende artikkel.

Vurdering og test av slektsprogram

En orientering

DIS Norge samler p.t. inn opplysninger om de fleste EDB-programmene som brukes i Norge til slektsforskningsformål. Dette blir gjort for å skaffe både nye og erfarne brukere sterkt etterspurt informasjon om det stadig økende programtilbudet.

Vi planlegger også en fullskallatest av programmene, med felles datasett. Det blir utarbeidet en samlerapport med resultatene fra datainnsamlinga og testen med en DIS-vurdering av kvaliteter og evt. svakheter ved de enkelte programmene.

Vi vil invitere brukere av de forskjellige programmene til å bidra med data og erfaringer om ‘sitt/sine’ program!

Til dette formålet blir det laget en ‘mal’ for utfylling av programtekniske data m.m. Malen blir i løpet av april lagt inn som meldinger og evt. fil på Slektsforum BBS under konferansen SLEKT, men kan også fås tilsendt fra DIS NORGE, postboks 146, Manglerud, 0612 Oslo som ‘sneglepost’.

Følg med på Slektsforum BBS !

Malen er inndelt i følgende programtekniske områder:

- 1 Generelle basisopplysninger om programmet
- 2 Registrering (av alle typer slektsdata)
- 3 Presentasjon på skjerm og i utskrifter/rapporter
- 4 Eksport og import av datafiler
- 5 Søking i lagrede data
- 6 Valgmuligheter innebygd i programmet
- 7 Hjelpeverktøy inkl. i programmet (evt. tilleggsprogram)
- 8 Andre opplysninger om programmet

I tillegg vil DIS NORGE organisere en

- 9 Fullskala test av programmet med datafiler (GEDCOM)

Bruk av malen

Malen er et ‘skjema’ som fylles ut med data om det programmet som beskrives. Skriv direkte i BBS-meldingene eller fila og send tilbake med samme meldingstittel evt. filnavn m/signatur. (Orientering gis i malen.) Opplysninger kan også fylles ut i tilsendt papirskjema, som returneres til foreningens postadresse.

Merknader og eksempler bør gjerne tas med for å beskrive programmets egenskaper best mulig (rapporter/skjermbildekopier). Se ellers spørsmålene i malen.

Den endelige malen er ikke helt ferdig, og den vil bli lagt fram for diskusjon i Slekts-konferansen på *Slektsforum* før endelig utforming vedtas. Første deltema vil trolig bli 'BASISOPPLYSNINGER' og 'REGISTRERING, DATOER'. Den siste vil omfatte aktuelle egenskaper ved tidfesting av slektsdata, som er grunnleggende viktig i et godt program.

Eksempler på noe av innholdet i malen(e) er tatt med nedenfor:

- 1 • Generelle basisopplysninger om programmet
 - datamaskintype, språk, DOS/Windows, database osv.
 - pris, leverandør, demoversjon på BBS osv.
- 2 • Registrering (av alle typer slektsdata)
 - system for datoreregistrering
 - antall personer, hendelser, barn, navnevarianter osv.
 - antall tegn i personnavn, stedsnavn osv.
 - system for kildeletteratur, kildehenvisninger osv.
 - digitaliserte bilder og lyd mulig?
- 3 • Presentasjon på skjerm og i utskrifter/rapporter
 - grafisk slektstre på skjerm/skriver
 - rapportgenerator, enkeltrapporter m/eksempler
 - filtermuligheter, sortering osv.
- 4 • Eksport og import av datafiler
 - GEDCOM-filer, andre filformat osv.
 - kopiering/sammenslåing av datasett
- 5 • Søking i lagrede data
 - metode for å finne personnavn, familiemedlemmer osv.
 - søk med flere kombinerte betingelser
- 6 • Valgmuligheter innebygd i programmet
 - skjermbildetilpassinger, fargebruk osv.
 - varianter i personnavnpresentasjonen?
- 7 • Hjelpeverktøy inkl. i programmet (evt. tilleggsprogram)
 - forskerlogg, tekstbehandler, slektskapskalkulator osv.
 - standard kalender, kalender med datoaritmetikk o.l.
 - historisk, generell database e.l.
- 8 • Andre opplysninger om programmet
 - spesielle brukererfaringer o.l.
 - uttalelser fra leverandøren om testresultatene
 - planlagt utvikling o.l.

- 9 • Fullskala test av programmet med datafiler (GEDCOM)
 - import av stor datafil med 5000–10000 personer m.m.
 - import av datafil med flere navnevarianter o.l.
 - eksport av GEDCOM-fil og andre filformat
 - tidsforbruk ved søking og sortering
 - produserer eksempler på rapporter med samme data

Med hilsen, for styret i DIS NORGE,
Torleif Haugødegård, Parkv. 16, 2300 Hamar.
tlf. priv. 62 52 42 44, arb. 22 07 35 59,
fax 22 65 55 51.

Internet: torleif.haugodegard@euronetis.no

Ny kilde ?

Sjur Madsen

På en av våre bilturer sist sommer stanset vi på en prestegård hvor min svigermor hadde bodd noen år som barn. Vi hilste på presten, og fortalte om min kones interesse for gården, og jeg fortalte om min interesse for slektsforskning.

Presten fant da frem en bok han trodde vi hadde interesse av å se nærmere på. Det var kallsboken! Det viste seg å være en bok hvor prestene skrev en kort beskrivelse om seg selv og det livsløp av forskjellige embeter som til slutt førte dem akkurat til dette sogn og denne prestegård. Vi fant min kones morfar og hans beretning om seg selv og sin familie, samt enkelte detaljer vi ikke visste fra før.

Vi sto i virkeligheten med en for meg helt ny kilde når man leter etter prester, deres ektefeller eller deres barn. Hvor omfattende denne ordningen med kallsbøker er, kjenner jeg ikke, men det kunne være interessant å høre om det er andre som kjenner til denne type bøker, og eventuelt hvilke erfaringer man har med disse. Videre er jeg opptatt av om dagens prester fortsetter denne skikken, eller om disse bøkene nå ligger og samler støv. *Går en ny kilde tapt ?*

Norsk Slettshistorisk Forening

holder sitt årsmøte i Riksarkivet
onsdag 25. mai 1994

Macintosh

Arthur Antonsen

Arthur Antonsen tar her imot utfordringen fra redaksjonen om å bidra med stoff om Macintosh, noe flere av våre medlemmer har savnet. Vi håper at dette medfører at andre Macintosh-eiere følger opp med mer stoff om denne maskinplattformen, spesielt som verktøy i slektsforskningen.

Det har kommet meg for øre at det savnes stoff om Macintosh og eventuelle slektsprogrammer for denne. Jeg som skriver dette er en amatør på Macintosh. Det vil man fort se av å lese denne artikkelen.

Både i Oslo og her hos oss i Trondheim er det et brukbart Macintosh-miljø. Men av en eller annen grunn er vi ikke flinke nok til å markedsføre oss selv. Vil man ha stoff om Macintosh, eller andre PC'er for den del, så må man selv sette seg ned og skrive litt. Det går ikke an å vente på at andre som kanskje har en IBM-kompatibel maskin skal skrive for oss som har Macintosh. Så stå frem så vi får lært hverandre å kjenne. I Trondheim har det allerede blitt laget et slektsprogram, nemlig "Ætt" som anmeldes annet sted i bladet.

En del av oss slektsforskere bruker Macintosh og har vel kanskje en følelse av å bli overkjørt av de som bruker MS-DOS operativsystem. Men det må vel gå an å skrive ganske tidlig i en anmelding av et program at det er IBM-kompatibelt eller bruker MS-DOS. Det er ikke så morsomt å se at man tar det for gitt at alle har samme operativsystem. Jeg gjentar "ikke alle har MS-DOS basert datamaskin".

Nå har det vært skrevet om valg av datamaskiner i Slekt og Data nr. 2 1992 av en herr Lars Wallgren, så jeg skal ikke gi meg ut på en lengre avhandling her. Men jeg vil gjerne rette opp en del feilaktige inntrykk som Wallgrens artikkel muligens kan gi om oss "Mac"-brukere.

Vi er klar over at IBM hadde datamaskiner lenge før Apple laget sine. Og ære være dem for det.

Operativsystemet System 7 går det så visst an å bruke på Classic-modellen. Jeg har nemlig det selv.

De aller fleste "Mac"-brukere snakker ikke foraktelig om PC'er (IBM-kompatible maskiner). Det at vi omtaler våre maskiner "Mac" og ikke som PC må man ikke forstå dithen. Vi er meget klar over fordeler og mangler med "Mac"-maskinene. Det er riktig som Wallgren sier at Macintosh leder på grafikk siden, for den er jo laget hovedsakelig for det. Likeså er vi også klar over

at IBM-kompatible maskiner har sine fordeler på andre områder.

"Windows", som for tiden er så populært i PC-kretser, er jo sprunget ut fra Macintosh. Hjulet er ikke funnet opp på nytt, som noen få later til å tro.

De som har fulgt med litt i dataverdenen vet at IBM og Apple (Macintosh) inngikk et samarbeid for å lage en helt ny type datamaskin. På Macintosh-siden kan man allerede nå kjøpe denne. Maskinene har en ny type prosessor av en type som blir kalt RISC (Reduced Instruction Set Computer). Med programmene som etter hvert blir laget for disse maskinene, vil man få en "Mac" som er ti ganger raskere enn dagens. På disse maskinene kan man kjøre både MS-DOS og Macintosh OS. Det har jo lenge vært en drøm langt i det fjerne for oss datafrelste. Så nå er vi nok nærmere hverandre på datafronten enn mange vil tro. (Se også Venstads artikkel i dette nr.)

Prisene på Macintosh har ramlet betraktelig i den senere tiden, og ligger med Mac Powerstation på samme nivå som en PC.

Men man må vel her, som for alle andre ting her i livet, prøve å være nøktern. Finn ut hva du har råd til, hva du har tenkt å bruke datamaskinen til og om du trenger akkurat den maskinen du har tenkt å kjøpe. De aller fleste bruker vel datamaskinen som en avansert skrivemaskin og arkiv. Jeg antar jeg ikke er så langt unna når jeg tipper at tekstbehandleren brukes ca. 70% av tiden man bruker ved maskinen.

Vi vet jo alle, uansett hvilken datamaskin vi har, at det blir alltid for sent å vente til prisen synker. Da er det allerede kommet nye og bedre maskiner enn den du hadde tenkt deg.

Men jeg får vel slutte meg til Færdens utsagn om at en bærbar datamaskin er løsenet for en slektsforsker. De er jo ikke stort større enn et A4-ark for øyeblikket.

Jeg utfordrer herved en eller annen "Mac"-bruker til å skrive en liten artikkel om sin erfaring med sitt slektsprogram og/eller Macintosh.

Ny adresse

**Merk at foreningen har fått ny
adresse!**

**Pb. 146 Manglerud
0612 Oslo**

ÆTT

Et NORSK slektsprogram for Macintosh.

Arthur Antonsen

Slektsprogrammer for Macintosh er ikke det vi har sett eller hørt mest om. Men nå er det et som er blitt utviklet her i Trondheim av Arne Venstad. Det heter ÆTT.

Etter å ha brukt Ætt en stund anbefaler jeg dette på det varmeste. Det benytter brukergrensesnitt og database fra Hypercard, mens mekanismene som håndterer den genealogiske strukturen, er skrevet som eksterne funksjoner i C. Disse er utviklet i Think C programmeringsomgivelse.

En lettforståelig manual følger med. Men Ætt er såpass enkelt å forstå at det kan kjøres etter informasjonen som er i selve programmet.

Ved utfylling av navn i de forskjellige familiefeltene lenker de seg selvsagt automatisk sammen slik at man ikke trenger å tenke på om at de får riktig plass i hierarkiet. Og ved generering av ane-/etterslektstavler kommer alt på riktig plass. Hver person som blir registrert får sitt eget "kort" hvor man kan skrive ned alle de opplysninger man har bruk for. Ætt har også muligheten til å kommunisere gjennom GEDCOM eksport, eller importfiler.

På hvert kort er det et familievindu, med plass til mor, far, søsken og ektefelle, samt et biografivindu på "baksiden" hvor man kan skrive inn kilde, biografi, div. kirkelige handlinger og andre opplysninger. Et "kort" for anetavle med fire generasjoner er også å finne.

Det er også mulig å legge på bilder og lyd til de forskjellige kortene. Men vær oppmerksom på at dette tar forholdsvis stor plass.

I Ætt kan en også få diverse rapporter i fire forskjellige filer. Nemlig TEKST fil, ASCII fil, RTF fil og som før nevnt GEDCOM fil (GEDCOM 5.2).

Det er også mulig å innstille programmet slik at det kan dekke tre forskjellige skjermstørrelser. Seks forskjellige datoformater er det også mulig å velge mellom.

Det er mulig å registrere opptil 32 767 personer i ett Ætt-register. Men dette krever en del mer minne, slik at man anbefaler heller mindre registre. For å bruke dette programmet må man ha System 6.0.7 eller aller helst System 7 samt Hypercard versjon 2.1.

Jeg anbefaler interesserte i å kontakte

Arne Venstad

Asbjørnsens gt. 10

7015 Trondheim

Tlf. 73 52 40 35 priv. (73 59 30 18 arb.)

Internett: Arne.Venstad@delab.sintef.no

Tre gode grunner for å bruke Macintosh i slektsforskning

Arne Venstad

Alf Christophersen har bedt meg om å skrive om Macintosh for slektsforskere for å skape en smule balanse i bladet. Det gjør jeg med glede, for det er ikke vanskelig å finne gode argumenter for at en slektsforsker skal velge Macintosh som sin arbeidsplattform. Her vil jeg konsentrere meg om tre hovedargumenter: Macintosh er svært brukervennlig, den er billig, og den er potent!

Macintosh er brukervennlig

Med mindre du som slektsforsker har en egen interesse av å utdanne deg til datatrollmann, bør Macintosh være et naturlig plattformvalg. Hovedbegrunnelsen for det er at hele Mac'ens filosofi og arkitektur, som ble utformet for over ti år siden, nettopp var at den skulle være et redskap for vanlige mennesker som ikke var dataeksperter. Bygd på bl.a. ideer som var utviklet ved Xerox Parc (som igjen var inspirert av arbeidet som Simula-folkene ved Universitetet i Oslo og Norsk Regnesentral hadde gjort) gikk Apple nye veier med Mac'en. Til å begynne med var det mange av de etablerte forståelsepåerne som ikke tok den vesle maskinen seriøst. Apples visjon/innovasjon når det gjaldt personlige datamaskiner var riktig. I dag blir denne måten å bruke datamaskiner på kopiert av de fleste andre leverandørene.

Men ingen andre har så lang tradisjon, og er så gjennomført på dette som Apple. Apple har også en lang tradisjon for å påvirke alle som lager program for Macintosh til strengt å følge reglene for gode brukskvaliteter ved et program (Apples Standard Guidelines for Human Computer Interaction). Dette betyr at du kjenner deg igjen i de fleste programmene, og at du føler deg myndig og trygg på hvordan du skal betjene maskin og programmer. Du kan dermed konsentrere deg om den egentlige oppgaven du skal arbeide med, og ikke verktøyet du bruker for å løse oppgaven. Dette bør være det overordnede målet for alle gode dataverktøy.

Hvordan kommer du i gang med en Macintosh?

Slå på strømbryteren og vent noen sekunder. Da kommer det fram et bilde av *skrivebordet*, som er den metaforen Mac bruker for arbeidsomgivelsene dine. Dette er likt enten du har en av de billigste, kompakte Mac-modellene, eller de dyreste PowerMac arbeidstasjonene.

På skrivebordet er det et eller flere symboler for arkivet (harddisken) hvor program og dokumenter er lagret, et symbol for en papirkurv og en menylinje. Hvis du aldri har brukt en Mac før, tar det ikke lang tid å lære de grunnleggende operasjonene for å komme i gang.

Du bruker musa til å bevege en markør på skjermen. Hvis du klikker på museknappen når markøren er over et symbol, *markerer* – *velger* du symbolet. Du kan nå *gjøre* noe med det markerte objektet. Du kan f.eks. *flytte* det ved å holde nede museknappen mens du flytter musa. Eller du kan velge en funksjon fra en av menyene som skal operere på det valgte objektet, f.eks. *åpne* det. (Etter hvert lærer du å *dobbelklikke* på et objekt for å åpne det.) Et lite, morsomt og instruktivt program følger med Macintosh, det lærer deg alle disse grunnleggende teknikene på noen minutter.

Hvis du f.eks. skal starte et slektsprogram for å se på slektsdataene dine, åpner du først arkivet. Arkivet er som regel inndelt i forskjellige mapper (symbolet ser ut som en arkivmappe), som vises i et nytt vindu. En mappe kan inneholde objekter, data eller program, eller nye mapper. Du bestemmer selv hvordan du vil organisere mappene i arkivet. Har du mye data og programmer på maskinen, har du kanskje et hierarki av mapper inne i mapper, ordnet etter tema og innhold. Når du har funnet fram til ditt slektsdatadokument, *dobbelklikker* du på det. Mac'ens operativsystem vet hvilket program som har laget dokumentet og starter dette, og ditt datadokument leses inn og presenteres i et nytt vindu. Nå er du i gang.

Du trenger ikke være trollmann for å betjene en Mac!

En annen god egenskap ved Macintosh, også for deg som kanskje kan kalle deg dataekspert, er at den bestandig har vært «plug-and-play». Enten du skal kople den i nett, kople til en skriver eller ekstra harddisk er som regel alt du trenger å gjøre å plugge inn en ledning bak på maskinen. Du trenger ikke å installere ekstra kort eller forandre kryptiske konfigurasjonsfiler. Et enkelt og oversiktlig kontrollpanel viser hvilke ressurser du har på maskinen, og lar deg velge f.eks. en skriver med pek-og-klikk. Nettverksprogramvare og harddiskkommunikasjon er en standard del av Macintosh operativsystem.

Macintosh er billig!

Til tross for det som har vært hevdet før, er dette sant. I dag konkurrerer disse maskinene med andre PC'er i pris ved innkjøp, og de er billigere i drift. For noen år siden var en Macintosh dyrere enn en PC med tilsvarende rå regnekraft. Men allerede da var det mange som hevdet at totalkostnader ved bruk var lavere. Apples filosofi i starten var at man ville ha så stor inntjening på maskinene for å gjøre det mulig å drive en betydelig forskning og utvikling.

I dag får du Macintosh maskiner fra 5000-6000 og oppover. Den billigste modellen vil være tilstrekkelig for de fleste behov, f.eks. et slektsprogram.

Mac PowerPC

For 10000–15000 får du enten en liten, kraftig bærbar maskin eller en rimelig, kraftig arbeidsstasjon. Går du opp til 20000 og over kan du få en av de nye PowerPC Mac'ene med den nye RISC prosessoren. Disse maskinene har større rå regnekraft enn Pentium PC'er, og de kan også fås med SoftWindows, et program som gjør at du kan kjøre DOS/Windows-programmer også på Macintosh.

Man skal også huske på at man i prisvurderingen bør ta med forventet levetid/brukstid for maskinen. Hittil har det fine med Macintosh vært at selv med gamle maskiner har man stort sett kunnet kjøre alle nye systemversjoner og programmer. Jeg har f.eks. selv utviklet mitt program på en Macintosh Plus fra 1986!

Macintosh er potent!

Med det mener jeg at det fins gode program og løsninger for de ulike behov en personlig datamaskinbruker har. Anvendelsene spenner over vanlig tekstbehandling, regnskap, presentasjoner, dataregistre, tegning og konstruksjoner, telekommunikasjon, multimedia oppslagsverk, musikk, videoproduksjon m.m. Arbeidsglede og produktivitet kjennetegner en typisk Macintosh-bruker. De vanligste applikasjonene som tekstbehandler og regneark fins i dag i versjoner som kan utveksle dokumenter med tilsvarende applikasjoner i DOS/Windowsverdenen.

Macintosh er også godt egnet til å kommunisere med omverden, enten via modem eller nett. Gode og raske faks-/datamodemer koster i dag 2000–3000, og er enkle å bruke. Hvis en vil gå ut i verden via oppringte elektroniske oppslagstavler, mener jeg det er spesielt viktig å ha programmer som er enkle å bruke. Dette er vel snart en av de siste bastionene til datahackerne, og mennesker som er uvant med denne form for datakommunikasjon føler seg ofte forlatt i møte med denne verdenen. Mange påstår at det beste kommunikasjonsprogrammet som fins i dag er FirstClass BBS for Macintosh. Gjennom FirstClass-klientprogrammet får man et oversiktlig bilde av den verden man skal kommunisere med. Man kan registrere seg som medlem i slike elektroniske oppslagstavler mot en årlig avgift. Mac Online i Harstad og LindMac i Trondheim var to av de første FirstClass-tjenestene i Norge. Dessverre kjenner jeg ikke til om det tilbys noen spesielle slektsforsker tjenester ved FirstClass BBS'er i Norge i dag. Hvis det ikke gjør det, er dette en utfordring som bør følges opp!

Hva med slektsforskningsprogram for Macintosh?

Her er jeg i den posisjon at jeg ikke kan gi noen anbefalinger her i bladet, ettersom jeg selv har laget et slikt program. Dette programmet heter «Ætt», og er til salgs i helnorsk utgave. Versjon 2.0 er snart klar for utsendelse. Gratis demoversjon er tilgjengelig (send diskett + porto!).

Når det gjelder andre slektsprogrammer på Macintosh, har jeg ingen full oversikt. Dette er delvis fordi jeg

ikke har hatt tid/kapasitet til å undersøke dette, og delvis fordi jeg valgte bevisst ikke å skjele til hva andre hadde gjort når jeg selv skulle lage noe.

Et generelt råd om valg av slektsprogram er at en bør velge et program som kan utveksle data via GEDCOM. GEDCOM er et «standard»-format som er laget i mormonermiljøet i USA. Dessverre er ikke standarden så bra som man kunne ønske, men den er det eneste reelle alternativet i dag. Et problem er også at det fins flere versjoner av standarden, og at ikke alle programmer er like trofaste mot definisjonen.

Her er en liste over noen av de vanligste programmene. Den er bl.a. basert på informasjon fra «CompuServe's List of Genealogy Software for the Apple Macintosh», versjon 12:

- * Reunion er et av de mest populære slektsprogram, og ble opprinnelig skrevet for Macintosh, og er basert på HyperCard. Det har nylig kommet i Windows-versjon. Det er et amerikansk program, som har fått god omtale i amerikanske tidsskrift.
Siste versjon: 3.0
Pris: \$169
Adresse: Leister Productions P.O. Box 289, Mechanicsburg, PA 17055, USA
Telefon/faks: 1 717-697-1378/1 717-697-4373
- * PAF (Personal Ancestral Files) er et program laget av mormonerne i USA. Fins i både Mac- og PC/DOS-versjon.
Siste versjon: 2.1
Pris: \$35
Adresse: Salt Lake Distribution Center, 1999 West 1700 South, Salt Lake City, UT 8414, USA.
- * MacRoots II har kommet i ny versjon, basert på en tidligere «shareware»-versjon. Programmet har en lang liste over funksjoner og muligheter.
Siste versjon: ?
Pris: \$99
Adresse: Itasca Softworks, P.O. Box 427, Bagley, MN 56621-0427, USA
- * Family Roots er et annet veletablert program med mange brukere i USA. GEDCOM er ikke del av programmet, men kommer som en separat modul.
Siste versjon: 1.5
Pris: \$180
Adresse: Quinsept, Box 216, Lexington, MA 02173, USA
Telefon: 1 617-641-2930

Et relativt nytt, og kanskje interessant program er:
- * ProGen for Macintosh (fins også for Windows). Programmet er relativt stort (2 Mb) og komplett.
Siste versjon: 1.1
Pris: £ 69-95
Adresse: GenSoft, 70 Nelson Rd., Ipswich, Suffolk, IP4 4DT, England

I tillegg fins en rekke mindre kjente amerikanske program, de fleste basert på HyperCard. Det fins også en utgave av Disgen for Macintosh, som kommer fra den svenske DIS-foreningen.

Lykke til med Macintosh i slektsforskningens tjeneste!

Årsmøtet i DIS-Norge 12. mars 1994 på Norsk Folkemuseum, Oslo

1. Det 4. årsmøte i DIS-Norge ble åpnet av formannen Wilhelm Færden som ønsket velkommen til snaut 50 fremmøtte medlemmer.
 2. Til møteleder ble valgt Sjur Madsen og til referent Georg Sverdrup.
 3. Møteleder orienterte om utsendelsen av innkallingen. Innkallingen ble enstemmig godkjent. Forslag til dagsorden ble godkjent.
 4. Styrets beretning for perioden 21.2.1993 til 6.2.1994 ble gjennomgått. Medlemstallet er øket fra 564 til 1001 i løpet av 1993 og vokser nå med mellom en og to personer pr dag. Det er nå fire lokale avdelinger.
Det har vært arrangert 7 åpne medlemsmøter, og holdt 8 styremøter. For øvrig vises til styrets beretning som medfulgte innkallelsen. Beretningen ble enstemmig godtatt.
Revisors beretning ble opplest.
Sjur Madsen refererte hovedpunktene i regnskapet. I det regnskapet som fulgte innkallingen er kontingenter overført til lokallag feil oppført med kr 5.850,00. Beløpet skal være 6.250,-. Feilen forplanter seg videre på summene og slik at overskuddet skal være 19.845,23. Kapital 31.12.1993 blir da 46.017,20 og sum egenkapital og gjeld 53.043,91. Det reviderte regnskapet ble godkjent.
 5. Styret ble deretter enstemmig meddelt ansvarsfrihet.
 6. Det var innkommet et forslag til endringer i vedtektene. Forslaget omfattet et lokallagsutvalg med faste møter og representant med i DIS-Norges styre. Forslaget er referert i innkallingen. Styret mente denne ordningen ville virke noe stiv på det nåværende tidspunkt, og at styrets praktiske arbeide med kontaktene i lokalforeningene ville ha en bedre virkning. Forslaget ble enstemmig forkastet.
 7. Valget ble ledet av valgkomiteens formann Per Henrik Bache. Valgkomiteens forslag er referert i innkallingen.

Som ny formann for	1 år	ble valgt	Sjur Madsen,	1430	Ås
som styremeldem for	2 år	ble valgt	Jan M. Keus,	1342	Jar
"	2 år	"	Kari Larsen,	1487	Tøyenhagen
"	2 år	"	Bjørn Larsen,	0663	Oslo
"	1 år	"	Rune Bratfoss,	1914	Ytre Enebakk
som varamedlem for	1 år	"	Torleif Haugødegård,	2300	Hamar
"	1 år	"	Turid E. Bjerke,	1315	Nesøya
"	1 år	"	Runar Oudmayer,	1800	Askim
som revisor for	1 år	"	Georg Sverdrup,	0883	Oslo
som ny valgkomite:			Wilhelm Færden,	0870	Oslo
			Halldis Os Thue,	0587	Oslo
			Einar A. Mentzen,	8023	Mørkved
			+ ett medlem oppnevnes av styret.		
 8. Det var ikke kommet inn noe forslag til behandling innen den lovbestemte fristen.
 9. Sjur Madsen orienterte om styrets forslag til budsjett for 1994. Det ble vedtatt uten kommentarer.
 10. Kontingenten for 1995 ble vedtatt uforandret 150/250/75/75/ - 50.
 11. Sjur Madsen refererte til protokoll fra forrige årsmøte hvor styret fikk fullmakt til å utarbeide normregler for lokallag, og orienterte om styrets forslag som fulgte innkallingen. Forslaget ble vedtatt med følgende endringer:
 1. Ordet "generalforsamling" rettes gjennomgående til "årsmøte".
 2. Årsmøtet avholdes innen utgangen av mars.
 12. Wilhelm Færden og Alf Christophersen ble hver tildelt foreningens nye høyeste hederstegn med diplom og tinn tallerken for deres innsats ved foreningens stiftelse og drift.
Foreningens "DIS-bjørn" ble gitt til:
Gunnar Aabøe for utmerket innsats som ansvarlig operatør på foreningens BBS.
Anne Blakkestad for utmerket innsats i styret og tilretteleggingen av Nordisk Symposium på Brandbu.
 13. Årsmøtet avsluttet.
-

Årsmøtet i DIS-Norge er avviklet

Norsk Folkemuseum var åstedet for avvikling av årsmøtet i DIS-Norge for 1994. Drøyt 40 medlemmer hadde funnet veien ut til Bygdøy og til glimrende lokaliteter som var stilt til disposisjon av museet.

Møtet ble åpnet av Wilhelm Færden, som denne gang skulle tre tilbake etter å ha sittet som formann helt siden stiftelsen av DIS-Norge. Forsamlingen bifalt at Sjur Madsen overtok ledelsen av møtet.

Den framlagte beretningen og regnskapet ble godkjent uten bemerkninger. Både beretningen og regnskapet viste at foreningen stadig seiler i medvind, og at interessen for

EDB i slektsforskning er meget stor. Budsjettet for neste år tar da også høyde for en sterkt vekst i medlems-tallet også i år. Kontingenten for 1995 ble vedtatt uendret til kr. 150,-.

Dette var det første årsmøtet der valgene var forberedt av en valgkomité. Det har uten tvil vært en meget riktig beslutning å etablere en slik komité. Under ledelse av Per Henrik Bache hadde denne gjort en utmerket jobb, og kunne legge fram en sterk liste over kandidater som alle var konsolidert på å gjøre en jobb. Det nye styret blir presentert på annen plass i bladet.

Etter at årsmøtet var formelt avsluttet, fikk forsamlingen en spennende orientering om et prosjekt for elektronisk arkivering av bildemateriale ved museet.

Norsk Folkemuseum disponerer bl.a. ikke mindre enn ca. 100 000 fotografier etter den kjente fotografen Wilse. Dette er et meget interessant materiale, med motiver fra tenkelige og utenkelige små og store steder i Norge.

Tanken er at man skal kunne tilby publikum å søke i dette materialet ved hjelp av et program for PC. Ved å søke på nøkkelbegreper kan man bla seg gjennom bilder som er knyttet til disse nøkkelordene, merke av de man er interessert i, for senere å bestille disse enten som papirkopier eller som bildefiler til videre bruk i egen PC.

Det er meningen at man kanskje allerede til høsten (da 100-årsjubileet for Norsk Folkemuseum offisielt avvikles), skal kunne vise eksempler på bruk av dette søkeprogrammet.

Vi har virkelig mye å se fram til!

Hederbevis tildelt to "gründere"

DIS-Norge er en ganske ung forening ennå. Likevel er den gammel nok til å ha medlemmer som har rukket å gjøre en innsats det står respekt av.

Ved dette årsmøtet forlot de to som egentlig tok initiativet til stiftelsen av DIS-Norge styret etter mer enn fire års imponerende arbeid.

Wilhelm Færden og Alf Christophersen fikk begge overrakt DIS-Norges nyinnstiftede "Hedersbevis" i form av diplom og tinnfat med inngravert logo.

Selv om vi dessverre ikke vil kunne trekke veksler på deres ressurser i styret framover, vil vi fortsatt ha glede av deres arbeidskapasitet. Wilhelm ble valgt inn i den nye valgkomiteen, og Alf fortsetter som redaktør av Slett og Data.

Alf Christophersen (t.h.) og Wilhelm Færden mottok DIS-Norges hedersbevis

Som en påskjønnelse for god innsats for DIS-Norge, ble Anne Blakkestad tildelt en (D)is-bjørn i krystall med inngravert logo. Hun går også ut av styret etter lang tjenestetid.

Gunnar Aabøe, som satt i DIS-Norges første styre og fortsatt er fullt

opptatt som operatør ("sysop") av Slektsforum BBS, fikk også en (D)is-bjørn.

Vi vil gratulere med utmerkelse, og ikke minst takke alle disse fire for innsatsen de har gjort og fortsatt gjør!

Referat

Medlemsmøte på Fjære ungdomsskole, Vik, Grimstad 5.-6. februar

Lørdag 5. februar samlet det seg ca. 35 interesserte i slektsforskning på Fjære ungdomsskole, Grimstad, for å høre om slektsforskning og EDB. Første foredrag var ved styrets representant Alf Christophersen. Han presenterte foreningen og snakket om hvilke fordeler man kunne ha ved å bruke EDB som et verktøy i slektsforskningen og viste også eksempler på hvordan man kan bruke dette. EDB ble vist som verktøy, både i forbindelse med å lagre data om slektninger og aner, og for å presentere disse data i sammenhenger som f.eks. anetavler og slektstavler, men også i forbindelse med å lage slektsbøker, finne andre slektsforskere som forsker på de samme slekter (DIS-Treff) og ikke minst, som verktøy til å kommunisere med andre slektsforskere, både i innland og utland (Slektsforum).

Etter en pause med pizza og kaffe og mye prat mellom de tilstedeværende, fortsatte Tore Vigerust med sitt foredrag om Agders og Grenlands adel på 1500-tallet. Han beskrev i dette foredraget en del kjente adelsslekter som levde på Agder i dette tidsrommet og startet med slektene ved Brevik, via Lystrup-slekten på Barland i Sannidal, Bringsværd og Asdal og endte til slutt opp med slekter ved Oddernes. Etter foredraget la Tore frem en oversikt som interesserte deltakere kunne få kjøpt.

Etter foredraget var det kaffe og søsterkake. Det så ut til at stemningen var stor og det var mange diskusjoner rundt om ved bordene, både om det som var snakket om ved foredragene og utveksling av kunnskaper om mulige felles aner.

Søndag var det omtrent like mange mennesker til stede, en god del kjente ansikter fra lørdag, men også en god del nye.

Anne Tone Aanby fra Aust-Agder-arkivet holdt en meget interessant orientering om arkivet. Hun berettet først om bakgrunnen for arkivet og dets utvikling og deretter tok hun for seg hvilke typer kilder man kunne forvente å finne der.

Etter en pause med noe å spise, overtok igjen Tore Vigerust for å fortelle mer om slekten som bodde på Bringsvær og Asdal.

Til sist var det igjen kaffe og kake for de som var interessert i å ha en kort prat før møtet ble avsluttet. Foreningens representant luftet da tanken om en egen lokalforening i Aust-Agder, noe som det var en del

interesse for. Anne Tone Aanby luftet muligheten for et samarbeid mellom en evt. lokalforening og arkivet om kursvirksomhet, bl.a. for å gi arkivbrukere en innføring i bruk av EDB som verktøy for slekthistorisk forskning.

Hvis du som medlem er interessert i å være med på å dra i gang et lokallag i Agder-distriktet, ta kontakt med Jan Keus, evt. red.

Som en avslutning har foreningens representant (redaktøren) et spørsmål til de som var til stede. Har noen av dere sett noe til mitt modem som var pakket inn i en ca. 25 x 25 cm stor boks, hvor den øvre delen var sølvgrå og den nedre var sort. Sannsynligvis lå den i en plastpose sammen med en hvit topplue og et hvitt dobbeltstøpsel. Tips om hvem som evt. tok med seg posen/modemet kan gis til Grimstad politikammer. Modemet savnes av redaksjonen i dens arbeid.

To "vintermøter" i Oslo

13. januar var dagen for et meget godt besøkt medlemsmøte i Oslo. Temaet for dette møtet var multimedia.

Auditoriet på Universitetet i Oslo var meget godt utstyrt for å vise litt av hva multimedia kan by på. Bjørn og Lasse Nilsen sto for demonstrasjon og informasjon. Interessen fra deltakerne var meget stor, og spørsmålene tilsvarende mange.

Til møtet 10. februar var det sendt innbydelser til de fleste historielag og slekthistoriegrupper i Oslo og omegn. Tanken var å gi medlemmer i disse foreningene en informasjon om bruk av EDB i slektsforskning generelt og om DIS-Norge spesielt.

Det kom kanskje litt færre "gjester" enn vi hadde håpet på. Kanskje var tida litt knapp for historielagene til å informere sine medlemmer om dette møtet.

Sjur Madsen orienterte om foreningen vår, mens Bjørn Nilsen tok for seg de mulige anvendelser av EDB i slektsforskerarbeidet. Han demonstrerte litt av det som programmet "DISGEN" har å by på. Georg Sverdrup hadde også med seg en maskin hvor han viste programmet han selv har utviklet, "Proband".

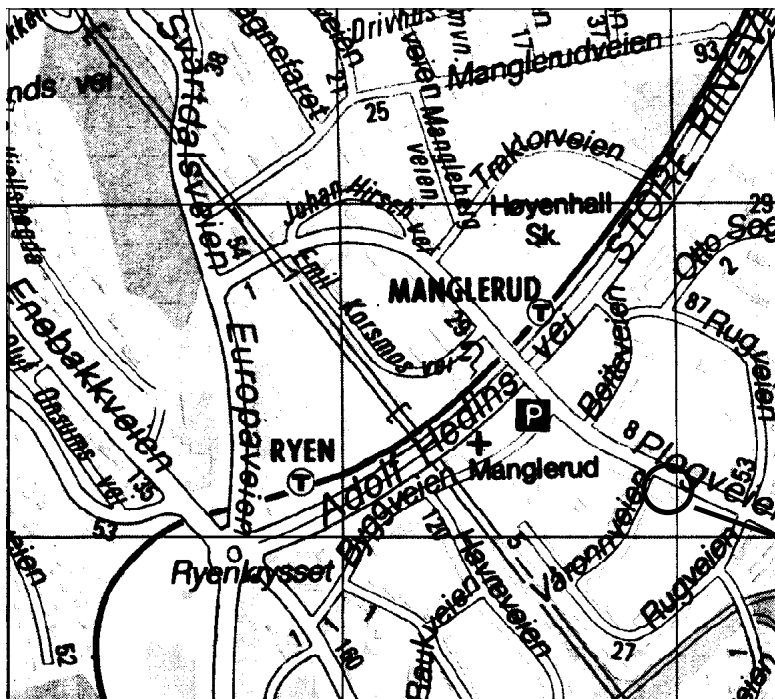
DIS Sør-Trøndelag

Foreningen DIS-Norge vil forsøke å etablere lokalavdeling av DIS-Norge i Trondheim/Sør-Trøndelag

**torsdag 26. mai, kl. 19.00 på
Universitetet på Dragvoll, Trondheim.**

Vi oppfordrer derfor alle våre medlemmer i Nord- og Sør-Trøndelag til å møte frem å få i gang en ny lokalavdeling.

Vel møtt!

DIS-Norge får egne kontorlokaler !

Foreningen vår begynner å bli stor. Vi er nå over 1200 medlemmer, og har en stund vært på utkikk etter egnede lokaler til å betjene disse fra. Det er derfor med stor tilfredshet vi kan meddele at vi fra nå av har kontor i Vårnveien 17 på Manglerud i Oslo. Vi vil komme tilbake med mer detaljerte opplysninger om kontortider etc.

Foreløpig bør du notere deg vår nye adresse og telefonnummer:

DIS-Norge

Postboks 146 Manglerud

0612 OSLO

Tlf.: 22 26 66 77

Ønskes kjøpt:

Ønskes kjøpt 2/94

Brukt PC med harddisk og kopimaskin for A4 ønskes kjøpt snarest.

Toril, tlf. 22 20 33 48 på dagtid.

Ønskes kjøpt 3/94

Brukt Sort/hvit håndscanner

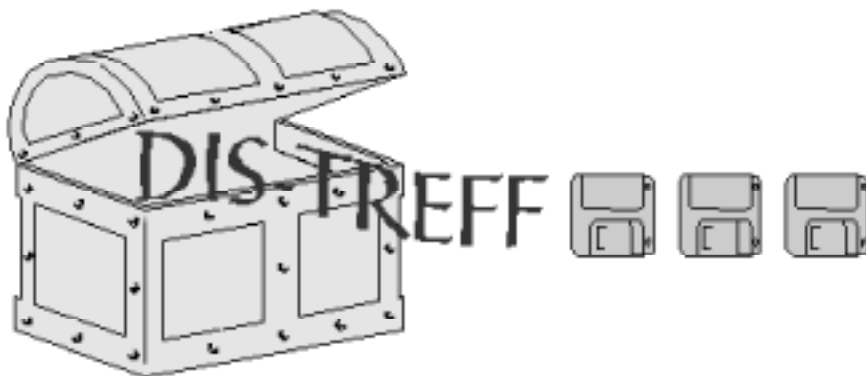
Birgitte Dahll, tlf. 22 18 49 79

Ønskes solgt:

Ubrukt slektsprogram PAF 2.2

Selges for kr. 400,-

Bjørn Iversen Tlf. 22 30 15 82

Glem ikke at DISTREFF-databasen hele tida er åpen for dine bidrag! (Og dermed også for interessante tilbakemeldinger i form av treffrapport over de områder der du kanskje har felles forskningsobjekter med andre deltakere!)

Send GEDCOM-fil eller DISTREFF-ekstrakt til

Toril Lohne

3750 Drangedal

Husk frankert returkonvolutt!

Slekt og Data 2/94

Lokallag i Oslo/Akershus!

Torsdag 19. mai er datoen for stiftelsesmøtet for DIS-Oslo/Akershus i Riksarkivets kantine på Sogn i Oslo.

I disse to fylkene har vi nå godt over 300 medlemmer, så grunnlaget for et lokallag her bør absolutt være tilstede.

Det er gått ut innkalling i eget brev til våre medlemmer i Oslo og Akershus. Dersom du bor i ett av disse fylkene, håper vi at du vil stå som medlem også av dette lokallaget.

Mot en liten, lokal kontingent i tillegg til de 150,- til DIS-Norge, vil du være med på å styrke aktivitetene i ditt nærområde, og sjølsagt også ha anledning til å delta etter eget ønske.

Vi kommer tilbake i neste nummer med referat fra møtet.

Den elektroniske bok

Jørg Eirik Waula

Utstyr og programvare innen Desktop Publishing (DTP) gjør at man er fullt ut i stand til å lage profesjonelle trykksaker. Brosjyrer, intern- og medlemsaviser, kataloger og andre mindre trykksaker har mange fått til med brukbare resultater. Er likevel dette konseptet godt nok til å produsere bokverk med høy kvalitet? Her er historien om hvordan EDB-hjelpemidler ble benyttet da bygdebøkene for Rennesøy (ca. 1650 sider fordelt på 3 bind) ble produsert og utgitt høsten 1993.

Rennesøy kommune består av en rekke øyer nord for Stavanger. Kommunen fikk for 1 1/2 år siden fastlandsforbindelse ved hjelp av to undersjøiske veitunneller på til sammen 10 km. Den ene er hele 230 meter under havet på det meste og er verdens dypeste veitunnel. Ved åpningen av dette veianlegget ble Riksveg 1 lagt gjennom kommunen, og fergesambandet over Boknafjorden går nå fra nordspissen av selve Rennesøy. Kommunen har ca. 2500 innbyggere fordelt på ca. 1000 husstander. Jordbruk er den dominerende næringsvei, men det er også etablert noe småindustri. En god del pendler til arbeidsplasser i Stavanger og på Nord-Jæren. Kommunen er kjent for å være svært rik på fornminner og arkeologiske funn. Da Riksvei 1 ble anlagt, kom man over steinalderboplasser som daterer seg ca. 10.000 år f.Kr. – trolig de første spor etter mennesker i Norge. Her er en vakker middelalderkirke i stein fra 1100-tallet, men kronen i juvelen er Utstein Kloster – Norges best bevarte kloster.

Bygdebøkene for Rennesøy er bygd opp slik at hver av de 55 matrikelgårdene har fått sitt eget kapittel. Hvert kapittel består av to deler. Først kommer den generelle gårdshistorien. Den starter som regel med tyding av gardsnavnet, for deretter å ta for seg de fornminnene gården har. Videre kommer utgreiing om bruksutviklingen; eiendomsforholdene, hvordan åkrene økte, hva som ble dyrket, hvordan gården ble delt opp i flere bruk, utviklingen i folketallet, endringer i husdyrholdet, om det var andre næringer på gården: fiske, jakt, osv. Et av de sentrale spørsmål som stilles er om gårdsproduksjonen alene kunne fø de som bodde der eller om de f.eks. måtte støtte seg på fiske eller ulike håndverk for å berge seg.

Andre del av gårdskapitlet består av bruker- og slektslister. Disse er organisert etter bruksnummereringen. På grunnlag av pante- og tingbøker er dagens bruksnr. rekonstruert bakover i tid, slik at denne nummerering gjennomgående er benyttet. Det er bygd opp et omfattende henvisningssystem, ikke bare internt i bøkene, men også til andre bygdebøker. På denne måten kan man lett finne ut både hvor foreldrene hadde sitt opphav og hvor det ble av barna deres.

Den generelle gårdshistorien ble skrevet av bygdehistorikeren Birger Lindanger, mens undertegnede hadde ansvaret for slektsdelen. At begge forfattere benyttet tekstbehandlingsprogram, databaser og regneark i arbeidet sitt er ingen sensasjon. Det er den videre del av bokproduksjonen det skal fokuseres på her.

Som forfattere hadde vi formulert nokså klare oppfatninger av hvordan et slikt bokverk burde se ut. Lesing og bruk av noen hyllemetere med øvrige bygdebøker spesielt fra Rogaland hadde gitt mange indikasjoner hvordan det *ikke* skulle gjøres. Vår kritikk gikk på følgende elementer:

- flere bøker hadde valgt dårlige skrifttyper som dermed ga redusert lesbarhet

- de fleste bøker hadde tatt med altfor lite fotografier - både portrett og landskap

- kart og illustrasjoner var så godt som fraværende i de fleste bøker

- de fleste bøkene virket for «komprimerte», dvs. at teksten dominerer sideoppslagene omtrent som i en telefonkatalog

Årsakene til disse forhold er nok flere, men den viktigste enkeltfaktor er sannsynligvis økonomi: Det har vært om å gjøre å presse sidetallet ned så langt som mulig for å få billigst mulig bøker. Men det må også legges til at en del trykkerier har tatt nokså lett på jobben.

Vår hovedidé var at bøkene skulle virke tiltalende. Hadde man først åpnet dem, skulle man bli fristet til å bla videre samt deretter å lese i dem. Virkemidlene skulle være kjente nok: Utstrakt bruk av bilder, tegninger, kart, grafiske framstillinger samt et lesevennlig tekstoppsatt. Vi gjør ikke krav på særlig originalitet i hverken idé eller virkemidler her.

Jeg hadde en del erfaring med bruk av DTP-programmet PageMaker, men aldri til et så stort prosjekt som dette. Tanken var imidlertid at vi som forfattere ville få en betydelig bedre «kontroll» når vi laget layout og sats til bøkene på denne måten. Vi ville unngå et kommunikasjonsledd - det er lettere å instruere seg selv enn en typograf. Medvirkende var også besparelse av tid og ikke minst penger. Vi må ha virket overbevisende da saken ble framlagt for kommunen. Kulturadministrasjon og bygdeboknemnd aksepterte våre planer uten å blunke.

Dermed var arbeidet kommet så langt at anbud skulle innhentes fra trykkeriene. Vi ba om to prisalternativ: Et «tradisjonelt» hvor trykkeriet tok seg av satsen, mens det andre forutsatte at boka ble levert ferdig typografert på disketter til trykkeriet. To trykkeri kom med relativt like pristilbud, og neste steg var å samtale nærmere med disse.

Det første trykkeriet vi besøkte hadde en rekke innvendinger til vårt opplegg og tvilte på at de besparelser vi kunne oppnå, ville stå i forhold til innsatsen. (Ante vi en redsel for arbeidsplassene?) På det andre trykkeriet var tonen en annen. Her hadde man erfaring fra denne produksjonsmåten og var i det hele tatt innforstått med den utvikling grafisk bransje ble utsatt for. Valg av trykkeri ble ingen vanskelig beslutning.

Mitt neste skritt var en nærmere avklaring av tekniske og typografiske detaljer. Jeg laget et «demo»-kapittel på diskett med eksempler på hvordan grunntrekkene i layouten skulle være. Spent som en eksamenskandidat troppet jeg opp på trykkeriet for å vise mitt verk. Ville typografene godta dette? Fortsatt var stemningen god. Man var tydeligvis vant med å se mange slags produkter.... Jeg fikk enkelte tips til forbedringer. Vi avklarte hvilke fonter som skulle brukes, papirtype, leveringsmåte etc. Jeg fikk også med meg driver-oppsatt for fotosetteren (som viste seg å virke noe annerledes på orddeling m.v. enn laserskriver-oppsettet hadde gjort). Et par dager seinere fikk jeg melding om at innholdet på disketten så greit ut. Produksjonsplan ble satt opp og mitt arbeid kunne fortsette.

Det var ingen fullstendig elektronisk tilrettelegging av bokproduksjonen som ble foretatt. Foto, tegninger og kart ble reprofotografert på «vanlig» måte med kamera. Brukerskjema ble imidlertid tegnet i PageMaker, mens grafiske framstillinger ble laget i Excel og deretter importert til PageMaker. Det er ikke noe i veien for at en kan scanne foto og tegninger, bearbeide dem i et fotoredigeringsprogram og deretter montere dem i PageMaker-filene. Her var imidlertid min erfaring begrenset - i tillegg til at illustrasjonsmengden var stor. Totalt har bøkene ca. 800 foto, ca. 100 kart og ca. 120 avtegninger av segl og bumerker. Tids- og arbeidsmessige forhold gjorde at dette enklest kunne ivaretas av trykkeriet.

En egenskap som viste seg svært nyttig i PageMaker, var indeksfunksjonen. Et vesentlig hjelpemiddel i en gårds- og slektshistorie er personregisteret. Her var det ca. 8000 navn som skulle sorteres etter fornavn og gis henvisninger til gårdsnavn og sidetall i bøkene. Indeksfunksjonen viste seg både enkel å bruke samt svært slagkraftig. Men helt uten problemer ville den ikke oppføre seg. For å spare plass hadde jeg latt registeret gå over to spalter på hver side. Når indekseringen kom til et navn som brukte mer enn den tilgjengelige plassen på en linje, nektet den å fortsette på neste linje. Flere ganger gikk programmet helt i heng. Løsningen ble å justere noe på spaltebredden og fontstørrelsen. I tillegg ble jeg nødt til å foreta forkortinger et par plasser. Når indekseringen gikk smertefritt, tok det likevel tid. Selv med en 486/50 ga dette en kaffepause på nærmere 20 minutter.

Jeg skal ikke gå nærmere inn i detaljer med tidsplanen for produksjonen. Hovedregelen var at vi lå konstant 14 dager etter den oppsatte planen. Den verste trussel var likevel knyttet til innbindingen. Denne foretas ikke av trykkeriet og måtte sendes utenbys. For store forskyvelser her kunne medføre at vi kom i det verste julerushet og fikk prioritet etter konge- og OL-bøker.....

For meg var dette et engasjement utenom vanlig arbeid. All disponibel tid på kvelder (netter), helger og fridager ble derfor benyttet. I midten av november forelå opplaget på 2000 eks. klart, og bøkene kunne offisielt overleveres kommunen. Julepresangene for et helt bygdesamfunn var reddet.

Oppnådde vi så de mål som ble satt? Når det gjelder layout og grafiske virkemidler må andre enn oss svare. Det samme gjelder det faglige nivå i bøkene samt vår evne til popularisering av stoffet. Imidlertid hadde vi hele veien den kontroll over utformingen som var tilsiktet. Korrigeringer og rettinger kunne foretas relativt langt ute i prosessen. Også når det

gjaldt tidsforbruk og økonomisk ramme mener vi det var store besparelser, men her har vi ikke gjort noe forsøk på beregninger.

Den kritiske typograf vil finne flere ting å sette fingeren på. Noe skyldes klart det tidspress bøkene ble utsatt for. De «feil» som fortsatt står igjen, skyldes manglende typografisk erfaring. Tro ikke at datamaskinen helt kan erstatte dette tradisjonsrike håndverk!

Et par ord må også knyttes til PageMaker (versjon 4.0). Min erfaring er nesten uten unntak positiv. Dette er et solid produkt jeg ikke har noen reservasjoner mot å anbefale til andre. De problemene jeg fikk nderveis ble som regel løst ved telefon til importøren Microline. En egenskap andre programmer kunne ta etter, løsningen er når det oppstår hengsitasjoner som fører til programavbrudd. Takket være den effektive melomlagrings-funksjonen får man som regel opp fila i samme tilstand som da bruddet kom. Lite eller ikke noe arbeid må dermed gjøres på nytt.

Hvilke råd skal man så gi til andre som går med liknende tanker? Jeg skal konsentrere meg om tre:

- **Erfaring som DTP-bruker.**

DTP-programmer er relativt avanserte, og det tar en del tid å tilegne seg (ihvertfall for oss uten typografisk bakgrunn). Før man går i gang med større prosjekt som f.eks. ei bok, bør man ha trening og erfaring fra mindre omfangsrike trykksaker.

- **Planlegging.**

Foreta en grundig planlegging av prosjektet. Gå gjennom alle faser og detaljer i prosessen og fastlegg hvem som skal utføre hva. Vær presis i oppgavedelingen mellom trykkeri, din egen arbeidsinnsats og eventuelle andres. Vurdér å kontrakt-feste oppgavene med trykkeriet.

Mange valg m.h.t. utforming må foretas tidlig i prosessen. Dette gjelder f.eks. format, fonter, papirtype etc. Avklar også hvordan materiell skal leveres til trykkeriet. Tekstfiler

kan enkelt leveres på disketter, men dersom satsen leveres med bilder digitalt lagret må man trolig ty til andre medier.

Sett også opp en detaljert tidsplan. Sørg for all del for reservetid, da selv små forsinkelser kan gi store utslag i forhold til den endelige leveranse.

- Harespekt for typografi som et høyt utviklet fag.

Som nevnt er de profesjonelle DTP-program både avanserte og effektive. Tro likevel ikke at du er ferdig utlært typograf selv om du behersker et slikt program godt. Typografi er mer enn teknikk. Før eller seinere

vil man oppdage at faget bygger vel så mye på estetiske kvaliteter. Utfordringen blir å skape enkelhet, lesbarhet og oversiktighet. De fleste går i fella med å plassere så mye tekst og bilder som mulig på ei side. Løsningen er som regel å gi «luft», slik at ønsket virkning kan oppnås.

Selv om det er en rekke «lover» i typografien, er det likevel ingen fasit for hvordan de enkelte oppgaver skal løses. Den beste virkningen oppnås iblant ved at en eller flere av disse lovene blir brutt, og fortsatt er det god typografi!

I den grad fasitsvar kan gis, må det være med følgende ord: Planlegging og trening.

Lykke til.

Vær oppmerksom på at du som medlem kan få rykke inn "rubrikkannonser" gratis i Slekt og Data!

(Eneste betingelse er at innholdet er relatert til databehandling i slektsforskning, og at det er av ikke-kommersiell art.)

Nytt om middelaldergenealogi

Anmeldelse av Gunnar Børsum: Hvem var jarlen Asgeir i Bohuslen? ca. 1250-1315. Historiske fragmenter, I. Eget forlag. Oslo 1991. 131 sider. Kr. 100,-

Tore H. Vigerust

Det er lenge mellom hver gang det blir utgitt en bok med emner fra norsk middelaldergenealogi. Gunnar Børsums utgangspunkt er gårdene Børsum, Holstad og Askheim i Follo, som han ønsker å kartlegge eiere og brukere til i middelalderen. Han tar for seg antatte personer som har vært nevnt med tilknytning til disse gårdene, prøver å finne deres personalia, deres slekter, osv.

Boken inneholder biter fra til sammen over 100 forskjellige slekter, stort sett samlet sammen fra allehånde eldre genealogisk litteratur av

blandet verdi. At dette i ett og alt ikke har gått så bra, går ettertrykkelig fram av Geirr I. Leistads mer utførlige bokanmeldelse, trykt i vårheftet 1994 av *Norsk Slektshistorisk Tidsskrift* [bind XXXIV hefte 3].

Jeg kan vise til denne anmeldelsen. Mye innhold er forvirrende (navneformer, slektskapsopplysninger osv.), og stoffdisponeringen er kaotisk. Å forske i middelaldergenealogi er sannelig ikke lett. Ta for eksempel tittelen: En lokal personlighet bosatt i nordre delen av Båhuslen på 1380-tallet er kalt *Asgeir jarlen*. Denne mener Børsum skal være identisk med Norges drottsete i 1314, *herr Assur Jonsson*, en identifikasjon som er helt meningsløs.

Men noe er da bra. En av de viktige nyheter hos Gunnar Børsum er at drottsete og høvedsmann på Tønsberghus, *herr Assur Jonsson*, nevnt 1307-1314, førte et våpen med en sjakktavle skråbjelke. Børsum fikk i 1986 skaffet til veie et fotografi av hans segl 1309 fra et arkiv i Rostock¹, og dette fotografiet er gjengitt flere steder i boka og dessuten brukt på forsiden. Samme våpen hadde i 1371², som påpekt av Børsum, *herr Hallvard Jonsson*. Han var fehirde i Oslo 1369-1375 og er muligens kjent fra 1347³. Dette våpenet er brukt av mange kjente personer på

1400 og 1500-tallet. Noen av deres etterkommere begynte dessuten på 1630-tallet å kalle seg *Skakktavle* navngitt etter sitt våpen.

Gunnar Børsum argumenterer videre for at det våpenet som ble brukt av *herr Jøns Assursson* i 1336 (trenten blader? stilt i tre rader⁴), kan være samme våpen som senere [Børsum oppgir ikke når] ble brukt av *Hallvard Hallvardsson kalt Næpa* og *Jon Torgilsson* (henholdshvis 12 og 9 næper? stilt i tre rader)⁵.

Til slutt en honnør for bruk av ny teknologi: Bokens fotografier og slektstavler har vært scannet inn ved Universitetet i Oslos Senter for informasjonsteknologi, og hele manuset er deretter trykket fra fotosats.

¹ Jf. *Regesta Norvegica* [RN] III nr. 575.

² Jf. *Norske Sigiller fra middelalderen* [NS] (1899-1950), nr. 880.

³ Jf. RN V nr. 991.

⁴ Jf. NS nr. 317.

⁵ Jf. *Historiske fragmenter* I, s. 69, - uten kilder.

Korrekturleser

Slekt og Data trenger en korrekturleser
Ta kontakt med redaktøren!

Endelig er det her.....

PROGEN

Et norskutviklet system for slektsbehandling i Windows !

Nå har det endelig kommet et system for slekts-
granskere som ønsker å arbeide i Windows.

Systemet tar i bruk alle de fordeler som du kan dra
nytte av i et Windowsmiljø med blant annet bruk av
bilder, interaktive grafiske fremstillinger, overføringer
til andre Windowsprogrammer ol.

Importerer/Eksporterer GEDCOM 5.3 og lavere.

Åpen databasestruktur med muligheter for egne SQL
baserte rapporter.

Hjelpetekst i Windows.

Prisen er kroner 20,- i frimerker for en slidesdemo, og
950,- for selve programmet. Du har 14 dagers full
returrett ved kjøp av programvaren.

Sendes til Morten Nødtvedt, Kvitura 4, 5060 Søreidgrend

☐ Ja, jeg ønsker tilsendt en demodiskett

☐ Ja, jeg ønsker tilsendt en versjon av PROGEN til kroner 950,- eks
mva

Navn _____

Adresse _____

Postnummer _____ Poststed _____

Hvis du ikke ønsker å beholde PROGEN har du 14 dagers full returrett

Alle priser er eks mva. Porto kommer i tillegg til de oppgitte priser. Ved retur av PROGEN betaler kjøper returporto.

Gotisk skrift

Del 2

Torbjørn Jensen

Forts. GOTISK håndskrift.

Jeg håper mange av DIS bladets lesere hadde noe å lære av det lille vi brakte i forrige nummer.

Noen har kanake reagert over hvor omfattende alfabetet var , og dermed tenkt at "dette er vanekelig". Jeg må si tvert om. Jeg har hatt stort utbytte av å ha et så stort alfabet.

Skrivere eller personer som har skrevet det vi skal lese har som oftest sin egenindividuelle skrifttype. Mange skrivere, ja, Kanske eldre mennesker, hadde vanskelig for å forandre spesielle bokstaver, mene yngre personer oftere følger moten.

Vi ser også en blanding av gamle og mer etter tiden nyere bokstaver i samme setning.

Noen skrivere var konservative og holdt på sin skrifttype livet ut, dermed finner vi gammel skrift der den skulle vært mer moderne, annerledes. Noen har også en forferdelig måte å skrive på, slurvete omtrent som det vi kaller "kråketær", med både liten og stor skrift i samme setning. Boktavtypen kunne være den samme som skriveren lærte 40-50 år før i tiden med en antydning av mer moderne skrifttype innlagt i det som etterhvert har utviklet seg ti å bli det vi ikke ønsker å finne i noen arkiver; nemlig uleselig gotisk skrift mest likt en vandring over et A4 ark foretatt av en kolibri med for mye blekk på føttene (klørne).

Når en sitter på sitt lønnkammer i den hensikt å spore sine aner, da er det greit å ha de fleste hjelpemidler for hånden. Du kan plutselig dumpe over en bokstav eller to som ikke er pr. tiden.

Utvidet alfabet: kjekt å ha !

Som sagt for: viktig er også bokstavenes hellingsvinkel, den forandret seg med tiden. Pennene vinkel etter skjæring hadde også betydning i skrivingen. Alt i alt var det den almene smak som i det meste bestemte skrivemoten opp bl ca. 1850, deretter ble det mer moderne skråskrift av italiensk design.(humaniatskrift)

Gotisk skrift brukte også forkortelser (abbreviaturer). Først i midellalderen med et bra utviklet system for forkortelser, deretter endel forkortelser i tillegg på 1600 tallet. Siden ble forkortelsene forbeholdt mer faste fobindelser som ved mynt, titler, målyekt og annet.

Her vises et utdrag av noen forkortelser:

	Daler.		Rikedaler.		Speciedaler.
	Ort.		Mark.		Skilling.
	Liepund.		Fund.		Spand.
	Ibidem (samme)		Afgangen		
	Gammel.		Salig.		Anno

Når en transkriberer håndskrift gjelder det å få en helhet i det vi leser. En kan gjeme hoppe over eller sette prikker der en har vanskeligheter for deretter å gå tilbake senere. Man ser etterhvert sammenhengen når resten av ordet er løst. Sammenlign gjerne med det du har klart før. Store bokstaver kan også være vanskelige til tider, spesielt ved ny setning midt i en skrevet linje. Som sagt før; en må pugge og sammenligne til stadighet, for jo mer en øver, jo bedre blir man. Pereonlig hadde jeg en tendens i å skrive gotiske bokstaver for å lære meg dem bedre, det hjalp meg endel, men, dessverre hadde det innflytelse på min skrivemåte etterhvert, jeg skriver nå med mange gotiske bokstaver.

Som man også vil se kan man i mange tilfeller se personnavn skrevet i latin (latinske bokstaver), mene det andre er i gotisk skrift.

Når en sitter der med skrifttypene er det viktig at en memorerer forskjellige bokstaver som f.ex. r,s,e,a,n. Disse må man lære seg i sammenheng med l, h, b også videre.Da går alt så mye bedre.

Bokstavene kan ha forkellige slynger ved inngang og utgang og av den grunn synes jeg det hjalp meg mye ved å skrive de forekkelige kombinasjonene for å pugge dem i ledige stunder.

Nedenfor vil jeg gi noen flere eksempler på skriftøvelser:

1. 17. Dito Anders Iverssøn og Anne Olsdatters barn døbt kaldet Amun. Faddere= Herr Ole Tronsen Svend Jenssen Ingebor Jenesdatter Kari Anderedatter og Anne Andersdatter.
2. 10-14. Dito Ole Rasmussøn og Mari Andersdatter barn døbt kaldet Raernus, Faddere= Herr Amun Laresøn Halvor Siveresøn Christense Pedersdatter Ingebor Oledatter og Berte Rasmussdatter.

Jeg håper det jeg har skrevet kan være en spire til interesse for transkribering av kilder en selv kan få tak i via mange instanser, statlige som kommunale. Lykke til !

Transkriberingsfacit på siste side.

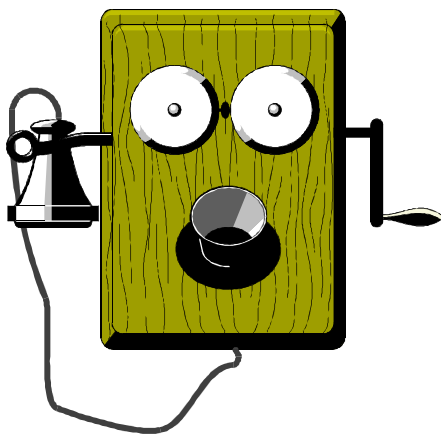
1) 17 dito Anders Iverssøn og Anne Olsdatters barn døbt kaldet Amun. Faddere= Herr Ole Tronsen Svend Jenssen Ingebor Jenesdatter Kari Anderedatter og Anne Andersdatter.

2) 10-14 dito Ole Rasmussøn og Mari Andersdatter barn døbt kaldet Raernus, Faddere= Herr Amun Laresøn Halvor Siveresøn Christense Pedersdatter Ingebor Oledatter og Berte Rasmussdatter.

Facit fra forrige nr.

Ole Jacobsen og Kiersten Michelsdatters barn døbt kaldet, Michel. fadderne Herr Torgal Anderssen, Halvor Anderssøn, Mari Pedersdatter. Berte Halvoradatter og Mari Jacobsdatter.

BBS-nytt

Bjørn Nilsen

Etterlysning-konferansen slått sammen med SLEKT

Trafikken på Slechtsforum BBS holder koken; godt over 2000 oppkall pr. mnd. En liten endring er gjort, som du kanskje bør merke deg: Vi har latt konferansen for etterlysninger gå inn i SLEKT-konferansen.

SLEKT-konferansen er den eneste av konferansene på Slechtsforum som utveksles mellom de mange BBS'ene rundt om i landet. En god del brukere benytter kun den BBS som ligger nærmest, og som kun krever lokale (eller nabolokale) takster. Den endringen vi har gjort fører altså

til at alle som leser SLEKT-konferansen også vil kunne lese etterlysningene.

"Gjennomstrømningen" av meldinger er imidlertid større i SLEKT-konferansen, slik at gamle meldinger "dyttes ut" etter hvert. Har du ikke fått napp på en etterlysning, kan det derfor av og til være lurt å gjenta denne etter en tid (kanskje et par-tre måneder). Det er stadig nye brukere som kommer til, og mulighetene for å treffe en som kan hjelpe øker!

Et lite tips: Når du legger ut en etterlysning (eller en annen melding for den saks skyld), så gjør deg litt flid med hva du skriver i temafeltet for meldingen (kalles også subject-line). Dette gjør det enklere for andre å finne tilbake meldinger på sin egen PC, og gjør hele konferansen ryddigere. Husk på at SLEKT-konferansen er å sammenlikne med et stort lokale hvor mange forskjellige diskusjoner og meningsutvekslinger foregår samtidig.

Private meldinger

Selv om hovedhensikten med SLEKT-konferansen er at den skal være en åpen konferanse, er det kanskje av og til ønskelig å sende en melding eller beskjed til en annen deltaker som bare er beregnet på ham/henne.

Dette er mulig, men det er et par ting som du må huske på. For det første må meldinga være riktig adressert, dvs. du må skrive navnet på adressaten akkurat slik vedkommenten skriver det som bruker på BBS'en.

Dernest må du huske å markere at meldingen er *privat*. Dette gjøres i de fleste meldingsbehandlere ved å sette et "flagg", vanligvis benevnt *private*, til "Y" (for YES).

Sist, men ikke minst, må du vite hvilken BBS adressaten henter sine meldinger fra. Det er ikke mulig å sende private meldinger som ligger rundt omkring på alle BBS'er. (Rekommandert post kan jo heller ikke hentes på hvilket som helst postkontor!)

Måten å sende din private melding direkte til den aktuelle BBS'en på, er å markere dette på den første linja i meldingsteksten din. Skal du sende den til Slechtsforum, skriver du på første linje
->SLEKT

"Pilen" dannes ved å skrive en bindestrek og "større enn"-tegnet ved siden av hverandre. Du må vite hvilket navn BBS'en har i nettverket, evt. hvilket id-nummer den har. Dette vil du som oftest kunne se nederst på den meldinga du skal besvare. Har den kommet fra en annen BBS enn den du er pålogget, står det en linje med informasjon fra Postlink om hvor meldingen kommer fra.

Ny adresse

Merk at foreningen har fått ny adresse!

**Pb. 146 Manglerud
0612 Oslo**

Nye medlemmer siden sist

Her følger listen over nye medlemmer siden matrikkelen ble sendt ut. Den er à jour pr. 16.4.94. I kolonnene finner du fra venstre: Medl.nr., navn, postnr., poststed, telefon, samt oppgave over hvilket program vedkommende bruker. Se i matrikkelen hva de enkelte bokstavene står for!

4173 Landvik Historielag	4890	GRIMSTAD	3704 2284	B	4213 Paul Husmo	1374	BORGEN	6690 3588	B
4174 Kjell B. Carlsen	2300	HAMAR	6253 1008	C	4214 Idar Warholm	6094	LEINØY	7008 6818	C
4175 Arne Solberg	1405	LANGHUS	6487 0945		4215 Olof B. Nilsson	2232	TOBØL	6283 5578	M
4176 Sigveig Aarvold	1285	OSLO	2261 4829	L	4216 Ivar Gabrielsen	9160	VANNVÅG	7774 9147	B
4177 Alf Arne Harjo	9845	TANA	7892 9614	F	4217 Finn Sollien	2200	KONGSVINGER		
4178 Frank Berglund	9800	VADSØ	7895 2574		4218 Per Vestergaard	3015	DRAMMEN	3283 1305	M
4179 Bjørn Grønvald	4624	KRISTIANSTAD S	3826 1833		4219 Per Erik Ernø	1343	EIKSMARKA	6714 7925	C
4180 Jan Eivind Braaten	4980	GJERSTAD	3715 7208		4220 Paal Viggo Wiik	5150	LINDÅS	5636 0732	C
4181 Kjell Mork	6060	HAREID	7009 2443		4221 Jens-Chr. Strandos	0560	OSLO	2268 6563	C
4182 Gunnar H. Hagen	1482	NITTEDAL	6707 1778	A	4222 Hans-Kristian Pettersen	1313	VØYENENGA	6713 7525	C
4183 Tor M. Ulsted	4801	ARENDAL	3702 7998	C	4223 John Magne Jenssen	8200	FAUSKE	7564 4384	C
4184 Knut Lunden	4890	GRIMSTAD	3704 4886	C	4224 Knut Bogen	8200	FAUSKE	7564 4318	C
4185 Nils P. Hagen	4890	GRIMSTAD			4225 Gunnar Lillevoll	8029	MØRKVED	7551 8640	C
4186 Ole Kjølsæth	0368	OSLO	2243 8142	B	4226 Knut Melsom Andresen	3030	DRAMMEN	3288 5342	C
4187 Frode Balseth	6150	ØRSTA	7006 7572		4227 Arne Rasmussen	5353	STRAUME	5633 0965	
4188 Rune Helland	3155	ÅSGÅRDSTRAND	3308 4299	M	4228 Elsa-Karin Svendsen	5210	KALANDSEIDET	5511 9020	C
4189 Odd Magnus Osnes	6065	ULSTEINVIK	7001 0751	M	4229 Jostein Sporaland	4300	SANDNES	5167 2226	C
4190 Tor Johannessen	1360	NESBRU	6684 5713	L	4230 Karin Dahlstrøm Hansen	1800	ASKIM	6988 2832	
4191 Frank Otterbech	3500	HØNEFOSS	3212 2227		4231 Ronny Hagbart Svendsen	7042	TRONDHEIM	7350 2972	C
4192 Vivian Kristiansen	7340	OPPDAL	7242 0473		4232 Morten Offenbergh	3218	SANDEFJORD	3345 0256	
4193 Carl Henrik Bache	0376	OSLO	2214 9049	M	4233 Jens Erik Nygård	3050	MJØNDALEN	3287 3731	C
4194 Frank Gudmundsen	9400	HARSTAD	7706 6393	C	4234 Nils Kulset	5875	ÅRDALSTANGEN	5766 1838	C
4195 Harald Sundlo	1392	VETTRE	6678 1755	F	4235 Torleif Berg	9410	BORKENES	7709 3298	C
4196 Olav Skorpen	5102	ALVERSUND	9450 6914	C	4236 Jan L. Viste	4070	RANDABERG	5141 9453	C
4197 Edel Bakkli	7081	SJETNEMARKA	7288 5092	C	4237 Petter Larsen	1313	VØYENENGA	6715 0745	C
4198 Ole-Kristian Svenning	8226	STRAUMEN	7569 7607		4238 Audun Hoff	2070	RAHOLT	6395 4769	
4199 Bjørn Jaran Bjørnsen	6008	ÅLESUND	7013 7824	C	4239 Bjarne Bjørtjønnli	9800	VADSØ	7895 2053	D
4200 Eilert Bøhn	4870	FEVIK	3704 7832		4240 Ottar Ryen	7391	BERKÅK	7242 7523	C
4201 Bjørn H. Solbakken	4700	VENNESLA	3815 4259		4241 Tore Thomassen	5031	LAKSEVÅG		
4202 Per Vestergaard	3015	DRAMMEN	3283 1305		4242 Helge Henriksen	3790	HELLE	5534 1831	
4203 Vera Sande	9426	BJARKØY			4243 Eivind Ungersness	1914	YTRE ENEBAKK	9423 7677	
4204 Svein Westby	1472	FJELLHAMAR			4244 Aksel Roksti	1405	LANGHUS	6486 9706	
4205 Terje Sundet	2910	AURDAL	6136 5080	I	4245 Otto Berg	6260	SKODJE	7027 5338	
4206 Ivar Næss	3600	KONGSBERG	3272 4389	C	4246 Kåre Alfred J. Bøhler	1990	SØRUM	6382 4265	E
4207 Håkon Stende	9250	BARDU	7718 1011		4247 Stein Rune Jakobsen	4300	SANDNES	5162 4735	
4208 Rigmor I. Askvik	5212	SØFTELAND	5630 7206		4248 Tor Hoel	4626	KRISTIANSTAD S	3801 1457	F
4209 Gunder André Johansen	7058	JAKOBSLI	7391 4517	C	4249 Kari W. Dahl	0491	OSLO	2222 5808	B
4210 Aslaug Eirheim	1346	GJETTUM	6754 2141	I	4250 Frank Kjelsberg	1910	ENEBAKKNESET	6388 3131	
4211 Torbjørn Furland	2900	FAGERNES	6136 0019	B	4251 Jan-Erik Carlsen	7029	TRONDHEIM	7298 5121	
4212 Stig Otto Forsberg	0177	OSLO	2211 1487		4252 Gert Christian von Hirsch	4017	STAVANGER		
					4253 Finn Bugge	6400	MOLDE	7125 6539	

DIS-Hordaland Postboks 1255 5001 BERGEN	Formann : Arne Solli Tlf. 55 16 93 66p/ _____ k	Sekretær: Heine Blokkhus	Kasserer: Einar Balle Postgiro : 0825 0347163 Antall medlemmer : 53	Møteprogram: Medl.møte ca. 1 gang pr. mnd - unntatt om sommeren	Kurs: Kurs i gotisk skrift	Tidsskrift: Ingen	Kontingent 1994: 100,- LokalLag	
DIS-Salten Hernesveien 13 A 8003 BODØ	Formann : Steinar Kaspersen Tlf. 75 52 80 53p/75 51 39 99	Sekretær: Svein Granum	Kasserer : Eva Christensen Postgiro : _____ Antall medlemmer : 90	Møteprogram: Medl.møter 1. torsdag hver mnd. Lesesalen, Bodø Bibliotek Aktivitet: Registrering av skifter	Kurs: Nybegynnerkurs for slektgranskere Kurs i Slekt & Gård (utsatt inntil videre)	Tidsskrift: SALTEN-SLEKT Utk. 3 nr. pr. år, hittil utk. 3 nr.	Kontingent 1994: 50,- LokalLag	
DIS-Sør-Trøndelag Postboks 139 7160 BJUGN	Formann : Arnfinn Ljøkjell Tlf. 72 52 89 33p/72 52 04 36k	Sekretær:	Kasserer : _____ Antall medlemmer : 19	Møteprogram: Ekstraord. årsmøte : 26. mai 1994 kl. 19.00 Universitetet på Dragvoll Trondheim.	Kurs: Gotisk planlegges Bruk av slektsprogr. planlegges	Tidsskrift: ROTA (arbeidstittel) på nr 1 utg. 4/3-94 Neste nr. ult. april	Kontingent 1994: 50,- (forslag) LokalLag	
DIS-Rogaland Berglivn. 5 A 4030 HINNA	Formann : Jørg Eirik Waula Tlf. 51 58 23 32p/51 62 80 00k	Styremedl.: Gunnar Aase	Styremedl.: Georg Klepp Postgiro : _____ Antall medlemmer : 25	Møteprogram:	Årsmøte : 1995 Stiftelsesmøte var 17/1-94	Kurs:	Tidsskrift: Ingen	Kontingent 1994: 100,- LokalLag

Årsmøtet i DIS-Hordaland.

Årsmøtet i DIS-Hordaland ble avholdt den 28. februar 1994.

Årsmøtesakene ble raskt gjennomgått og det nye styret består av følgende personer:

Leder: Arne Solli

Sekreter: Heine Blokhus

Kasserer: Einar Balle

Varamedlem: Jo Rune Ugulen

Utdrag fra styrets beretning om virksomheten i 1993:

"I løpet av 1993 ble det holdt 7 ordinære medlemsmøter. I tillegg kommer årsmøtet den 23. februar, samt en omvisning på Statsarkivet den 17. desember.

Fremmøtet har ligget på 15-20 personer.

Dessuten arrangerte vi i samarbeid med Knut Geelmuyden på Statsarkivet et kurs i gotisk håndskrift på vårparten. Vi vil prøve å få flere slike kurs i tiden som kommer.

"Rennesøy: Gard og ætt" som gave til DIS-Norges bibliotek

DIS-Norges lille, men stadig voksende bibliotek fikk nylig et meget interessant tilskudd. Fra et av våre medlemmer, Jørg Eirik Waula, har biblioteket mottatt som gave den rykende ferske bygdeboka for Rennesøy.

Rent bortsett fra at det tre binds sterke verket helt sikkert er et glimrende verktøy for de som har denne kommunen som "forskerobjekt", er det også en nydelig trykksak.

Medlemskap i DIS Hordaland?

Er du medlem i DIS-Norge men ikke i DIS-Hordaland? Som medlem i DIS-Hordaland møter du artsfrendar, du får tilbud om kurs og omvisningar.

Vi arrangerer foredrag, programdemonstrasjonar og uformelle medlemstreff. Medlemskapen koster kr. 100,-. Ynskjer du å bli medlem eller har spørsmål, så ta kontakt med DIS-Hordaland på telefon 55 16 93 66.

Blant foredragsholdere i 1993 kan nevnes Tore H. Vigerust, som på et fellesmøte med Bergen Historiske Forening på Bryggens Museum, holdt et foredrag omkring Losnaetten.

Omvisningen på Statsarkivet den 17. desember var som tidligere svært vellykket.

Dette har vist seg å være en etterspurt omvisning, så vi vil prøve å sette opp ytterligere slike i løpet av året."

Det er Waula som sammen med Birger Lindanger er ansvarlig for hele verket. Brukerlistene er ført helt fram til idag, og boka er spekket med fotografier og kartskisser. Det finnes også oversiktlige grafiske framstillinger ("brukerskjema") som viser gårdene, delinger gjennom tidene og brukerne på hver enkelt del.

Selvfølgelig er det også et meget godt utstyrt register som dekker alle tre bindene.

Et forhold ved denne bygdeboka er av særlig interesse for de som er opptatt av EDB-bruk i slektsforskning. Den er nemlig i sin helhet produsert ved hjelp av PC! Sideombrekingsprogrammet PageMaker har vært brukt som verktøy. På s.16 skriver Waula om hvordan man gikk frem.

Etterlysninger

Etterlysning 10/94

Hemnes/Gildeskål

Ole Peter Ellingsen ble døpt 20.09.1790 i Hemnes kirke. Etter farens død kom han sammen med sin bror Christoffer til sin moster Karen Catharina Zindsen på Helle i Vågan. Omkring 1820 kom han til Fleinvær i Gildeskål og bosatte seg på Kjønnøy. Her døde han 16.03.1852.

Han ble gift 07.11.1820 i Gildeskål med Gjertrud Andrea Corneliusdatter Flachsenberg, født 04.08.1794, død 31.05.1860 i Fleinvær.

Jeg har ingen opplysninger om henne. Hun er så langt som jeg kan finne ut ikke født i Gildeskål. Er det noen som kan gi meg opplysninger om henne? Hun var min tipp Tippol-demor.

Med hilsen

Bjørnar Thoresen

Postboks 63

8140 Inndyr

Etterlysning 11/94

Alstadhaug/Hamnes

Anders Andersen, født ca. 1779, gift aug. 1805 i Alstadhaug med Anna Margretha Eriksdatter, født ca. 1789. Anders' far var Anders Christensen. Annas far var Erik Ingebrigtsen. Erik skal ha vært gårdbruker på Hamnes i 1801, men er ikke med i "Alstadhaug kannikgjeld". Har noen av leserne mer om noen av disse?

Einar Iversen

Midtre Vågen 19

4085 Hundvåg

Etterlysning 12/94

Halden/Fredrikstad

Jens Hansen, soldat ved Cap. Juels 8. Musketer Companie, og hustru Else Maria Johansdatter Sperling, får 3 barn i Halden: *Inger Kirstine* født 25.3.1793, *Otto Nicolai*

født 7.3.1796 og *Berthe Kirstine* født 22.5.1797. Ved alle fødsleene er han soldat ved samme kompani.

Jens Hansen og familien flytter så til Fredrikstad og får der 3 barn til:

Otter (Ottar) Jensen døpt 17.6.1800, *Johan Friderich*, døpt 12.10.1803 og *Alleth Kiestina* født 27.12.1806. Ved barnas dåp i Fredrikstad er farens navn oppgitt til Jens Hansen Fischer. I folketellingen 1801 Fredrikstad står han som Jens Hansen 41 år, gift 1. gang, og i folketellingen 1807 står han under navnet Jens Fischer, er skredder og 50 år. Barna Otter og Johan står da også begge med etternavn Fischer.

En av fadderne i Halden het Captein Fischer. Er dette en tilfeldighet, eller er det familie?

Kona til Jens Hansen Fischer, Else Maria Johansdatter Sperlin, er født på Begby i Borge i 1768. Hun dør i Fredrikstad i 1810. Hennes familie er kjent.

Men hvor kommer Jens Hansen Fischer fra? Han dør i Fredrikstad 1809. Jeg har ikke funnet hvor de giftet seg, men ekteskap på Halden finnes ikke i 1780-1800 tallet. I Borge kan jeg ikke finne dem gift. Hvor skal jeg lete? Kan militærruller hjelpe meg og hvordan kan jeg finne frem til de rette militærrullene?

Er takknemlig for alle svar. Er selv etterkommer av Johan Frederich. Hvis noen vet noe om de andre barna, er det av interesse også. Ottho Nicolai og Berte Kirstine er ikke nevnt i folketellingen i Fredrikstad 1801 og 1807, er vel døde før dette.

Tove Bexrud

Trymsvei 1,

3115 Tønsberg

Etterlysning 13/94

Slektsnavn Aksdal/Askdal

For nederlandske slektsforsker leter jeg etter opplysninger om personene:

Axel Jacobs van Axendaal
(Aksdal) f. ca. 1686

og

Beertje (Berit) Samuels van
Axendaal (Aksdal) f. ca. 1683.

som på 1. januar 1712 troloves i Amsterdam.

I dette ekteskap ble født:

a) Maria Axels, f. ca. 1714 i Amsterdam. Gift 6/11 1732 med Sijmen Cornelisz van Frederikstad. Gift 14/8 1744 med Coert Ondaal van Koppenhage

b) Johannes Axels, f. ca. 1720 i Amsterdam. Gift 4/5 1742 med Catharina de Jongh van Rinkope (Ringkøbing)

7 barn fra dette ekteskapet ble alle døpt i Den Lutherske Forsamling i Amsterdam (Evangelisch Luthersche Kerk).

Jan Keus

Fagertunvn. 149

1342 Jar

Etterlysning 14/94

Egersund, Rogaland

Min slektsgransking stopper opp ved Michael Messing, født 1714, Egersund i Rogaland.

Michael Messing kjøpte jekteleie og kremmerrettighetene i Slenes, Lurøy i Nordland fylke.

Er det noen som kan hjelpe meg med å finne Michaels foreldre, navn og data og hva deres yrke var.

Ottar Ulvøy

P. boks 38

8762 Sleneset

Etterlysning 15/94

Bodin

Ole Andreas Pedersen Frostmoen var født i Bodin 12.11.1839. Hans foreldre var gårdbruker Peder Andreas Jacobsen, f. 1803 i Alstadhaug, død 28.02.1883. Han ble i 1825 viet til Abel Andrea Olsdatter, f. 03.04.1803 i Bodø Landsogn. Død 01.02.1883.

Hennes far var Ole Jacobsen, Bodøsjøen og hustru Ane Andersdatter.

Ad etterlysning 7/94. Høyland, Rogaland

Jørg Eirik Waula

Parallelt med etterlysningen i «Slekt & Data» hadde jeg tilsvarende notis i «Sydvesten» medlemsblad for Rogaland Historie- og Ættesogelag. Her fikk jeg raskt svar fra et av medlemmene som hadde opplysninger jeg var på jakt etter. Det viser seg at Silje Olsdtr. er døpt *Åsille* 21.6.1778 (født 15.6). Hun var fra gården *Ytre Årsnes* ikke Åsnes som jeg hadde opplysninger om. Gården ligger i Høvåg utenfor Lillesand. Foreldrene var Ole Sørensen f. Indre Årsnes og Rannei Halvorsdtr f. Heldal. Den viktigste opplysningen var likevel at hun ble gift den 7.11.1799 i Høvåg med Asser Østensen Vagle, navn og tidspunkt stemmer perfekt med etterlysningen.

Tilfredsstillelsen hadde ikke lagt seg før John Gustav Johansen fra Lillesand tok kontakt på grunnlag av etterlysningen i «Slekt & Data» og kunne bekrefte de samme opplysninger. Men like viktig: Han har opplysninger om forfedrene i sitt slektsregister.

Moralen er: Det nytter med etterlysninger. Ikke bare har jeg fått nye opplysninger; jeg har også opprettet to nye gode kontakter i slektsgranskingen min.

Jeg ønsker nærmere opplysninger om sistnevnte ektepar og deres forfedre. Ane Andersdatters foreldre var muligens Anders Olsen Trondal og Berithe Andersdatter Ramsvik.

Sverre Eilertsen
Øvre Alta
9500 Alta

Nye E-mail adresser

Svein Ove Duesund	3447	Soduesund@bbb.no
Erik Maartmann-Moe	4056	erikmm@oslonett.no
Widar Swensen	1017	wisw@cc2smtp.tdata.no
Rune W Wiik	3382	etorww@solsew1.etn.ericsson.se
Kjell Inge Tomren	3439	Kjell.Tomren@mrih.no
Hans Berstad	3438	hans.berstad@regtek.sintef.no
Vivi Marstrand	3810	vivi.marstrand@notis.telemax.no
Petter Reinholdtsen	3198	petterr@stud.cs.uit.no
Boerge Einar Torgersen	3637	Btorgersen@bbb.no
Arne Solli	3287	arne.solli@euronetis.no
Arne Venstad	3635	arne.venstad@delab.sintef.no
Rune Bratfoss	3261	Rune.Bratfoss@euronetis.no
Geir Strand	4280	geirs@sfe.no

Korrektur:

Morten.Stene	3775	Morten.Stene@ntdh.no
--------------	------	----------------------

Errata

I forbindelse med kurset i gotisk skrift var det dessverre falt ut et par linjer med tekst i det ene eksemplet: Her er teksten som skulle ha vært med:

Her kan du øve deg på et eksempel fra en kirkebok:

31, dito Ole Jacobsøn og Ki-
ersten Michalsdatters barn døbt
kaldet Michel, Faddere Herr Tor-
gal Anderssøn Halvor Anders-
søn Mari Pedersdatter Berte Halv-
orsdatter og Mari Jacobsdatter.

Summary

Retired chairman's words	3	AETT – A Norwegian genealogical program for	
Chairman's column	3	Macintosh	9
Editorials	4	<i>This is a review on a new Norwegian genealogical program</i>	
Have you "gotten stuck"?	4	<i>for the Macintosh computer.</i>	
<i>Turid Bjerke makes some remarks on the benefits of using</i>			
<i>the member index when you are really stuck in using your</i>			
<i>genealogical program</i>			
Presentation of the new boards of directors:	4	Three good reasons for using the Macintosh in	
Genealogical programs for Windows?	6	genealogical research	9
<i>A question by a reader about availability of genealogical</i>		<i>Arne Venstad makes some reflections on why it is wise to</i>	
<i>programs for Windows and an editorial answer.</i>		<i>use a Mac.</i>	
Evaluation and test of genealogical programs, a		The official report of the annual meeting of	
proposal for the layout of scheme	6	DIS-Norge	12
<i>Torleif Haugødegård presents here a proposal for an</i>		Comments to the annual meeting of DIS-Norge	13
<i>evaluation scheme for testing different genealogical</i>		DIS-Norge's two founders have been awarded	
<i>programs.</i>		13	
An unknown source?	7	Report from some meetings	14
<i>Sjur Madsen writes about the 'Kallsbok', a source where all</i>		The electronically produced book	16
<i>priests describe themselves and their family. These protocols</i>		<i>Jørg Eirik Waula writes about how he made the Rennesøy</i>	
<i>are still to be found locally and can be a good source for</i>		<i>book by using PageMaker 5.</i>	
<i>those being related to them.</i>			
Macintosh	8	News about Middle Age Genealogy, a review	18
<i>Arthur Antonsen writes about the difference of the Mac</i>		Course on Gothic handwriting, part 2	20
<i>and the PC. He also discusses some general point of view</i>		BBS-news	22
<i>on how to choose the right computer for your own use.</i>		Advertisements	25
		New E-mail addresses	27
		Summary	27
		Errata	27
		Meeting list for the spring of 94	28

Huskeliste for våren 94

Torsdag 19. mai kl. 19 i Riksarkivbygningen: Medlemsmøte

**Torsdag 26. mai kl 19. Universitetet i Trondheim, Dragvoll:
Ekstraordinært årsmøte i DIS-Sør-Trøndelag**

Lørdag 28. mai kl 11–16. Molde videregående skole:

Slektsforskerdag

Orientering om DIS-Norge

EDB i slektsforskning

Museumslektor Bjørn Austigard:

“Bruk av kilder”

Demonstrasjon av programmer og bruk av BBS

Kl. 16⁰⁰

Kort møte for å diskutere stifting av lokallag i Møre og Romsdal

Husk! Husk! Husk!

Slektsforskerdagene 30.9 – 2.10

Se midtsidene

Innhold

Formannen har ordet	3	DIS Sør-Trøndelag	14
Takk for meg	3	Ønskes kjøpt:	15
Redaktørens spalte	4	Ønskes solgt:	15
Presentasjon av styret:	4	DIS-Norge får egne kontorlokaler !	15
22. juli 1994	4	Lokallag i Oslo/Akershus!	15
Står du fast??	4	Den elektroniske bok	16
Slektsprogram for Windows?	6	Nytt om middelalder- genealogi	18
Vurdering og test av slektsprogram	6	Korrekturleser	18
Ny kilde ?	7	Gotisk skrift Del 2	20
Norsk Slekthistorisk Forening	7	BBS-nytt	22
Macintosh	8	Ny adresse	22
Ny adresse	8	Nye medlemmer siden sist	23
ÆTT	9	Årsmøtet i DIS-Hordaland.	25
Tre gode grunner for å bruke Macintosh i slekts-		"Rennesøy: Gard og ætt" som gave til DIS-Norges	
forskning	9	bibliotek	25
Årsmøtet i DIS-Norge 12. mars 1994 på Norsk		Medlemskap i DIS Hordaland?	25
Folkemuseum, Oslo	12	Etterlysninger	25
Årsmøtet i DIS-Norgeer avviklet	13	Ad etterlysning 7/94. Høyland, Rogaland	26
Hederbevis tildelt to "gründere"	13	Nye E-mail adresser	27
Referat	14	Summary	27
Medlemsmøte på Fjære ungdomsskole, Vik,		Errata	27
Grimstad 5.-6. februar	14	Huskeliste for våren 94	28
To "vintermøter" i Oslo	14		